

Nr 48

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående godkännande av europeisk konvention om inbördes rättshjälp i brottmål; given Stockholms slott den 17 februari 1961.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över utrikesdepartementsärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed jämlikt 12 § regeringsformen föreslå riksdagen att, på sätt varom föredragande departementschefen hemställt, godkänna en den 20 april 1959 i Strasbourg dagtecknad europeisk konvention om inbördes rättshjälp i brottmål.

GUSTAF ADOLF

Östen Undén

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås, att riksdagen godkänner en inom Europarådet utarbetad konvention om inbördes rättshjälp i brottmål.

Utdrag av protokollet över utrikesdepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 17 februari 1961.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden NILSSON, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, NETZÉN, AF GEIJERSTAM, HERMANSSON.

Efter gemensam beredning med cheferna för justitie- och inrikesdepartementen anmäler ministern för utrikes ärendena fråga om *godkännande av en den 20 april 1959 i Strasbourg dagtecknad europeisk konvention om inbördes rättshjälp i brottmål* och anför därvid följande.

Flertalet europeiska länder har genom avtal på multilateral bas förbundit sig att i mål eller ärenden av civil eller kommersiell natur lämna varandra bistånd genom delgivning av rättegångshandlingar, bevisupptagning eller andra till proceduren hörande åtgärder, s. k. *rättshjälp*. Beträffande de multilaterala avtal, som avslutats härom, torde få hänvisas till redogörelsen i proposition 1957: 163 rörande ratifikation av konventionen den 1 mars 1954 angående vissa till civilprocessen hörande ämnen.

En motsvarande mera allmänt gällande multilateral reglering rörande inbördes rättshjälp i brottmål saknas, men bestämmelser i detta avseende har intagits i bilaterala utlämningsavtal eller i separata rättshjälpsöverenskommelser mellan länder med särskilt livliga förbindelser. Ehuru de flesta europeiska länder likväl lämnar sådant bistånd även utan avtal, kräves härför enligt rättsuppfattningen i andra länder att avtal eller ömsesidighetsutfästelse föreligger. Detta gäller icke blott bevisupptagning utan på sina håll även delgivning och andra åtgärder för utländsk myndighets räkning.

Av det sagda följer att hinder stundom kan föreligga mot åtal därför att den misstänkte befinner sig i ett land, där legala förutsättningar för stämningens delgivande saknas. Vidare kan svårigheter uppstå, då det gäller att anskaffa utredning i en rättegång, t. ex. genom upptagande av vittnesutsaga inför utländsk domstol eller vid kallande av vittne från utlandet. Även om det land, vars medverkan begäres, icke uppställer ömsesidig förpliktelse som oundgänglig förutsättning för rättshjälp, föreligger likväl ej. säkerhet för bifall till en gjord framställning, och när ömsesidighetsförklaring måste avges försenas ärendet.

Föreskrifter om vad som bör iakttagas, då svensk domstol önskar anlita utländsk domstol för anskaffande av utredning i rättegång, återfinns i lagen den 20 december 1946 om bevisupptagning vid utländsk domstol. Beträf-

fande denna lag må här endast anmärkas, att i 1 § andra stycket föreskrives att i brottmål bevisupptagning inför utländsk domstol får äga rum allenast om synnerliga skäl föreligger. Vid delgivning utom riket av rättegångshandling anlitar domstolarna i regel biträde av utrikesdepartementet med stöd av kungörelsen härom den 24 november 1933. Utrikesdepartementet har utfärdat instruktioner, som syftar till att delgivning i utlandet skall verkställas på sådant sätt att den erhåller laga verkan i Sverige.

Enligt 4 kap. 14 § strafflagen må utländsk straffdom vid bestämmande av straff för återfall i brott tillmätas samma verkan som svensk. En tillämpning av detta lagrum förutsätter givetvis att upplysning om den utländska domen står till domstolens förfogande. Några föreskrifter om inhämtande av upplysningar ur utländskt straffregister rörande person, som åtalats i Sverige, finns emellertid icke. Domstolarna har i enstaka fall härom hänvänt sig till utrikesdepartementet.

För vidtagandet av bevisupptagning vid domstol och delgivning i Sverige på begäran från utlandet gäller i princip samma förutsättningar i brottmål och tvistemål, och något villkor om ömsesidighet är icke uppställt. Huvudstadgandena på området återfinns i lagen den 20 december 1946 om bevisupptagning åt utländsk domstol och kungörelsen den 30 april 1909 angående delgivning av handling på begäran av utländsk myndighet. Dessa stadganden innehåller icke några principiella inskränkningar beträffande brottmål. Nämda lag äger dock ej tillämpning, där fråga är om ansvar för gärning som har karaktär av politiskt brott eller som icke är belagd med straff i svensk lag. Särskilda regler om ersättande av kostnader, som uppstått vid bevisupptagning, har givits i 3 § kungörelsen den 31 oktober 1947 med särskilda bestämmelser om bevisupptagning åt domstolarna i vissa främmande stater.

Vad beträffar meddelande till utländsk myndighet av upplysningar ur straffregistret har Kungl. Maj:t med stöd av 9 § första stycket lagen den 17 oktober 1900 om straffregister bemyndigat fängvårdsstyrelsen att på begäran av vissa myndigheter i annat nordiskt land utfärda fullständigt utdrag ur straffregister för utredning i brottmål. I övrigt må enligt andra stycket i samma lagrum meddelanden rörande givna straffdomar överlämnas till utländsk myndighet endast jämlikt bestämmelser, som Kungl. Maj:t under förutsättning av ömsesidighet utfärdar. På grund av ömsesidighetsöverenskommelser har sådana bestämmelser utfärdats beträffande Nederländerna, Belgien och Frankrike (se KBr den 4 januari 1928, den 28 april 1933 och den 30 juni 1959). I förhållande till Danmark och Finland gäller också alltjämt vissa sådana föreskrifter (se KBr den 22 mars 1935 och den 17 januari 1936).

Bestämmelser om inbördes rättshjälp ingår i vissa mellan Sverige och andra länder avslutade utlämningstraktater. Sedan de flesta sådana traktater uppsagts under åren 1950—1954, kvarstår sådan reglering, i vad gäller Europarådets medlemmar, endast i avtalen med Belgien den 26 april 1870 (SFS 1870: 37 och 1877: 39), med Danmark den 17 juni 1913 (SÖ 1913: 5) och med Norge den 21 februari 1907 (SFS 1907: 13). Mellan Sverige, Dan-

mark och Norge regleras vissa rättshjälpsfrågor därjämte i ett av dessa länder den 26 juni 1957 undertecknat protokoll (SFS 1958: 533). Ett särskilt avtal om ömsesidig rättshjälp i brottmål har ingåtts den 7 mars 1956 mellan Sverige och Frankrike (prop. 1956: 100).

Motivet för att vissa av de i Europarådet deltagande staterna slutit multilaterala eller bilaterala avtal om rättshjälp i brottmål är främst att finna i förut omtalade ömsesidighetskrav länderna emellan samt strävandena efter internationellt samarbete för beivrande av brott. Dessa strävanden har på grund av de numera mycket intensiva förbindelserna mellan länderna och den ökade rese- och flyttningsfrekvensen blivit särskilt aktuella. Vidare har det ansetts önskvärt att skapa enhetliga regler för inbördes rättshjälp.

Dessa synpunkter hade även beaktats av den av Europarådets rådgivande församling tillsatta kommittén för utarbetande av förslag till en europeisk utlämningskonvention (prop. 1958: 139, s. 4). Kommittén framhöll i sin slutrapport önskvärdheten av att även frågan om internationellt samarbete på rättshjälpsområdet reglerades på multilateral bas mellan de europeiska staterna.

Europarådets ministerkommitté uppdrog med anledning härav åt nyssnämnda kommitté att utarbeta ett utkast till en europeisk konvention om inbördes rättshjälp i brottmål. I kommittén har representanter för samtliga till Europarådet anslutna stater utom Island och Storbritannien deltagit samt Schweiz, som ej är medlem av rådet, varit företrätt av en observatör. Vid sammanträden år 1957 och 1958 har kommittén utarbetat ett förslag, vilket underställts ministerkommittén och av denna framlagts till undertecknande den 20 april 1959. Konventionen har undertecknats av — förutom Sverige — Belgien, Danmark, Turkiet, Förbundsrepubliken Tyskland, Grekland, Italien, Luxemburg och Österrike.

Konventionen i engelsk och fransk originaltext jämte översättning till svenska är fogad såsom bilaga till detta protokoll.

Angående innehållet i konventionen och dess förhållande till svensk rätt må här anföras följande.

Kap. I anger omfattningen av den allmänna förpliktelsen för de fördragslutande staterna att lämna varandra rättshjälp i brottmål.

Enligt *art. 1* åtager sig de fördragsslutande staterna att i enlighet med konventionens bestämmelser i största möjliga utsträckning lämna varandra rättshjälp i brottmål, som handlägges av judiciell myndighet i annan konventionsstat (*p. 1*). Konventionen gäller dock icke verkställande av beslut om frihetsberövande eller av dom eller i fall då fråga är om gärning som är straffbelagd i militär strafflag och icke tillika utgör brott enligt allmän strafflag (*p. 2*).

Rättshjälp kan enligt *art. 2* vägras, om gärningen är av politisk eller fiskal natur samt om den begärda åtgärden anses kränka landets suveränitet, medföra fara för dess säkerhet eller strida mot dess allmänna rättsprinciper (*ordre public*) eller andra för den anmodade staten väsentliga intressen.

Den allmänna förpliktelsen för parterna att lämna varandra bistånd i brottmål är enligt art. 1 begränsad till de former av rättshjälp som regleras i konventionens följande artiklar. Dessa olika slag av rättshjälp utgöres av, förutom bevisupptagning och delgivning, även vissa speciella åtgärder såsom beslag och husrannsaken, lagföring av en i den anmodade staten befintlig person för gärning som denne begått i den ansökande staten, tillhandahållande av upplysningar ur straffrekister, överlämnande av person, som i den anmodade staten berövats friheten, för hans hörande inför annan stats domstol m. m.

Enligt svensk lag möter ej hinder mot meddelande av rättshjälp i brottmål åt utländsk judiciell myndighet i fråga om de båda förstnämnda biståndsformerna, medan det beträffande de övriga icke eller blott under förutsättning av Kungl. Maj:ts medgivande är möjligt att tillmötesgå en framställning från utlandet. I den mån konventionen ej synes kunna vinna tillämpning i Sverige föreslås i det följande att erforderliga förbehåll — enligt vad i art. 23 medgives — göres från svensk sida. Med de begränsningar, som följer av dessa förbehåll och av de i konventionen angivna undantagen, föreligger intet hinder mot att biträda den i art. 1 angivna principiella förpliktelsen.

Undantaget från konventionens allmänna förpliktelse beträffande militära brott innebär att konventionen icke kan åberopas för erhållande av rättshjälp, då gärningen är straffbelagd enbart i militär strafflag. Skulle den kunna föranleda straff även jämlikt allmän lag, gäller dock den allmänna biståndsförpliktelsen. Bestämmelsen hindrar givetvis icke en stat att även i det förra fallet bifalla en framställning om rättshjälp, därest hinder ej anses möta enligt statens eget bedömande. Rättshjälp torde sålunda även i rent militära brottmål kunna lämnas från svensk sida, därest svenska myndigheter skulle finna detta lämpligt och förenligt med lagstiftningens innehåll i övrigt.

Då fråga är om ansvar för gärning, som har karaktären av politiskt brott, skall enligt 1 § lagen om bevisupptagning åt utländsk domstol framställning om åtgärd som avses i lagen icke efterkommas. Samma princip torde få anses gälla beträffande annan rättshjälp, t. ex. delgivning, ehuru uttryckligt stadgande därom saknas i svensk lag.

Något hinder mot att rättshjälp lämnas från svensk sida i brottmål av fiskal karaktär är ej angivet i lag och någon anledning att avböja en framställning om sådan rättshjälp torde ej i och för sig kunna göras gällande. Det torde emellertid böra ankomma på den svenska myndighet eller domstol som emottager en framställning i sådant ärende att avgöra, huruvida den bör och kan bifallas. Med hänsyn till det intresse man från svensk sida kan ha av bistånd i utlandet i liknande mål synes därvid ömsesidighetssynpunkten böra beaktas.

De regler som i Sverige givits om rättshjälp saknar i allmänhet uttryckliga stadganden om att sådan hjälp ej må lämnas, då den begärda åtgärden

skulle kränka Sveriges suveränitet, medföra fara för landets säkerhet eller strida mot allmänna svenska rättsprinciper eller andra för Sverige väsentliga intressen; jfr dock 1 § andra stycket kungörelsen den 31 oktober 1947 med särskilda bestämmelser om bevisupptagning åt domstolarna i vissa främmande stater. Den svenska regleringen på området torde emellertid vila på den grundsatsen att en framställning icke må bifallas, därest den önskade åtgärden befinnes vara av den natur som här sagts. Prövningen i detta hänseende åligger den myndighet, till vilken framställningen inkommer — utrikesdepartementet eller, beträffande vissa danska och norska framställningar, domstol eller länsstyrelse.

Enligt 1 § lagen om bevisupptagning åt utländsk domstol må framställning ej bifallas, om den gärning varom är fråga icke är i svensk lag belagd med straff. Då något sådant hinder ej är angivet i konventionen, bör förbehåll av den i lagen angivna innebörden göras från svensk sida.

Likaså synes förbehåll böra göras av innebörd att rättshjälp kan vägras, om förundersökning rörande gärningen pågår i Sverige eller i tredje stat eller den, som i den ansökande staten misstänkes för gärningen, åtalats eller redan genom dom fällts till ansvar eller frikänts i Sverige eller tredje stat. Förbehållet bör även omfatta det fall att förundersökning eller åtal nedlagts eller beslut träffats om att förundersökning eller åtal ej skall inledas beträffande den ifrågavarande gärningen. Därjämte torde det fall att straff för brottet är förfallet enligt svensk lag böra inbegripas.

Kap. II handlar om sådan rättshjälp, som myndighet i den anmodade staten verkställer i syfte att för utländsk myndighets räkning anskaffa utredning i ett av den senare handlagt brottmål. Sådant bistånd benämnes i konventionens franska text *commission rogatoire* (jfr prop. 1957: 163, s. 5 och 14).

I *art. 3* definieras *commission rogatoire* såsom åtgärd för utredning eller tillhandahållande av bevismaterial eller handlingar. De typiska formerna för den rättshjälp, varom här är fråga, utgöres av upptagande av ed, anställande av förhör med part eller upptagande av bevis genom vittne, sakkunnig eller syn eller av skriftligt bevis. Som beteckning på sådan rättshjälp begagnas i Sverige numera uttrycket *bevisupptagning* (jfr prop. 1946: 28, s. 108).

Artikeln stadgar att de åtgärder, som åsyftas med en framställning om utredning från judiciell myndighet i en ansökande stat, skall verkställas i den ordning lagen i den anmodade staten stadgar (*p. 1*). Skyldighet att höra vittne eller sakkunnig på ed föreligger endast om begäran därom gjorts i framställningen och hinder härför ej möter enligt den anmodade statens lagstiftning (*p. 2*). Avser framställningen översändande av handlingar, kan den anmodade staten tillhandahålla bestyrkt avskrift eller fotokopia. Har originalhandling uttryckligen begärts, skall dock sådan framställning efterkommas i den mån så är möjligt (*p. 3*).

De i förevarande artikel uttalade principerna om den ordning, som bör följas vid rättshjälp åt utländsk domstol, överensstämmer med de grundsats-

ser på vilka den svenska lagstiftningen i ämnet är uppbyggd. Lagen om bevisupptagning vid utländsk domstol torde utgå från huvudregeln att bevisupptagning i utlandet sker enligt lex loci, men stadgar i 3 § att, om den svenska domstolen finner lämpligt att visst i svensk lag stadgat förfarande iakttages vid verkställande av äskad åtgärd, detta skall angivas i framställningen till den utländska domstolen. Verkställes åtgärden ej på önskat sätt, bör den svenska domstolen ha fria händer att bedöma verkan av att en annan ordning följts. Konventionens regler står även i samklang med lagen om bevisupptagning åt utländsk domstol. Av 5 och 8 §§ i denna lag framgår att bevisupptagning i princip skall ske i den ordning svensk lag stadgar, men att domstolen skall efterkomma begäran om visst förfarande, såvida detta ej strider mot svensk lag.

Enligt *art. 4* skall den anmodade staten, om det begärts i framställningen, underrätta den ansökande staten om tid och plats för bevisupptagning. Den utländska myndigheten ävensom part äger närvara vid bevisupptagningen, om den anmodade staten medger detta.

Vad sålunda sägs angående underrättelse om tid och plats för bevisupptagning har täckning i stadganden i de svenska bevisupptagningslagarna. Enligt lagen om bevisupptagning åt utländsk domstol skall handläggningen vid den svenska domstolen ske enligt rättegångsbalkens regler för bevisupptagning utom huvudförhandling. Frågan om närvaro vid domstolen skall således prövas enligt rättegångsbalkens föreskrifter härom.

Art. 5 behandlar en särskild form av rättshjälp i och för säkrande av bevis i brottmål, nämligen husrannsakan och beslag. Åtgärder av detta slag, vilka är att hänföra till tvångsmedel i brottmål, kan f. n. icke verkställas i Sverige för utländsk myndighets räkning annat än i samband med utlämningsförfarande; jfr 16 och 23 §§ lagen den 6 december 1957 om utlämning för brott samt 12 och 17 §§ lagen den 5 juni 1959 om utlämning för brott till Danmark, Finland, Island och Norge. Då konventionen icke berör utlämningsfrågor, saknar anmärkta lagrum betydelse i de sammanhang som här kan komma i fråga. Beträffande denna artikel torde därför böra göras förbehåll av innebörd att rättshjälp som artikeln avser icke kommer att lämnas från svensk sida.

Enligt *art. 6* äger den anmodade staten uppskjuta överlämnandet av begärda föremål eller handlingar, därest dessa erfordras för ett inom den staten pågående brottmål. Artikeln innehåller även föreskrift om återställande av föremål och originaldokument, som ställts till förfogande. Artikeln torde icke erfordra några kommentarer.

Kap. III innehåller bestämmelser rörande delgivning samt vittnes, sakkunnigs eller tilltalads inställelse inför domstol i främmande land.

I *art. 7 p. 1* konstateras att den anmodade staten skall ombesörja delgivning av rättegångshandlingar och judiciella beslut, som för sådant ändamål översändes av den ansökande staten. Detta följer egentligen redan av den i *art. 1* intagna allmänna förpliktelsen till rättshjälp. Om förfarandet stadgas att delgivning kan ske genom att handlingen utan iakttagande av sär-

skilda formföreskrifter överlämnas till adressaten. Därest så uttryckligen begärts, skall delgivningen företagas i form, som föreskrives i den anmodade statens lag, eller på annat angivet sätt, som är förenligt med denna lag.

Bevis om delgivningen kan enligt *p. 2* utgöras av ett av adressaten under-tecknat erkännande av mottagandet eller av ett av vederbörande myndighet utfärdat intyg om sättet och tiden för delgivningen. Myndigheten skall även på begäran intyga, huruvida delgivningen skett i enlighet med landets lag. Har delgivningen ej kunnat ske, skall den stat som gjort framställningen underrättas om orsaken härtill.

Delgivning av stämning i brottmål vid svensk domstol skall städse verkställas i den form, som stadgas i svensk lag, d. v. s. genom att handlingarna i huvudskrift eller bestyrkt avskrift överlämnas till den tilltalade personligen. Föreskriften i 33 kap. 11 § rättegångsbalken att delgivning i utlandet kan ske enligt den utländska lagen, äger enligt 13 § samma kapitel icke tillämpning beträffande stämning i brottmål. I detta sammanhang bör observeras att vissa europeiska lagar medger delgivning såväl med den tilltalade personligen som med representant för denne. Visserligen föreskrives i artikeln att även vid formlös delgivning handlingen skall överlämnas direkt till adressaten, men någon säkerhet för att delgivningen sker på detta sätt föreligger icke, så mycket mindre som nyss antydda utländska delgivningsregler föranlett en kommentar i expertkommitténs till sitt konventionsförslag fogade rapport att artikelns lydelse icke förpliktar till delgivning med adressaten personligen. Framställning från svensk sida om delgivning i utlandet av stämning bör därför alltid innehålla en begäran om delgivning med den tilltalade personligen.

Såvitt gäller delgivning i Sverige av utländska domstolshandlingar föranleder åtagandena enligt art. 7 p. 1 och 2 allenast smärre kompletteringar av gällande administrativa föreskrifter.

P. 3 innehåller bestämmelser, som på förslag av de skandinaviska länderna intagits i konventionen och som bör ses mot bakgrunden av vissa för dessa länders tänkesätt främmande rättsregler i en del europeiska stater. Innebörden av dessa regler i vad avser fransk civilprocess framgår närmare av den redogörelse, som lämnats i proposition 1956: 100, s. 3. Ett liknande system som det i nämnda redogörelse för civilprocessens del beskrivna tillämpas även i brottmål i Frankrike och i en del andra av de fördragsslutande staterna. I korthet innebär systemet att delgivning av en stämningshandling, avsedd för en person som vistas i utlandet, anses verkställd i och med att handlingen överlämnats till vederbörande åklagarmyndighet. Denna åligger dock att ombesörja att en kopia av handlingen tillställs den tilltalade. Från domstolens synpunkt är det emellertid för målets upptagande och avgörande utan betydelse, huruvida handlingen verkligen når den tilltalade eller om detta sker inom sådan tid att han har möjlighet att låta sig företrädas i rättegången. Oavsett huruvida stämningen faktiskt kommit den tilltalade tillhanda, kan domstolen sålunda utan hinder av dennes frånvaro upptaga målet till prövning och avkunna dom.

Det må i anslutning till det nu sagda erinras om att i art. 5 av den svensk-franska konventionen om inbördes rättshjälp i brottmål intagits en bestämmelse, som syftar till att skydda personer med hemvist i Sverige mot att dömas i Frankrike utan att ha erhållit kännedom om åtalet eller beretts tillräcklig tid för inställelse. Det land, där åtal väckes, har förbundit sig att ej avkunna dom i den tilltalades frånvaro — om denne äger hemvist i den stat där delgivningen skall ske och underrättat vederbörlig judiciell myndighet i det andra landet om sin adress — med mindre en månad förflutit sedan underrättelse om stämningen överlämnats till hemvistlandets regering.

På skandinavisk sida ansågs det önskvärt att inom den europeiska konventionens ram finna ett förfarande, ägnat att såvitt möjligt tillförsäkra den som instämts till domstol i ett land, vilket tillämpar nyss beskrivna system, ett visst skydd emot risken att bli åtalad och dömd utan att han fått vetskap om stämningen eller om inställelsedagen. Det visade sig emellertid icke möjligt att vinna erforderlig anslutning bland de förhandlande staterna till en garanti mot frånvarodomar, bestämd på det absoluta sätt som skett i det svensk-franska avtalet. Enligt den slutligen vunna lösningen, som framgår av art. 7 p. 3, skall varje fördragsslutande stat äga att vid konventionens undertecknande eller ratifikation begära att kallelse (stämning) å tilltalad, som vistas inom statens territorium, skall tillställas dess myndigheter senast viss tid före den utsatta inställelsedagen. Denna tidsfrist får icke överstiga 50 dagar. Tidsfristen skall beaktas vid fastställande av inställelsedag och vid översändande av handlingen.

Artikelns regler förefaller erbjuda en viss säkerhet mot att den tilltalade i praktiken utsättes för risken att målet upptages och dom avkunnas utan att han i tid fått vetskap härom. Utländska delgivningsframställningar behandlas av de svenska myndigheterna utan dröjsmål; delgivning brukar ske i regel inom en vecka eller tio dagar. En svensk förklaring, i vilken en tidsfrist av 30 dagar enligt förevarande artikel anges, synes innebära att den tilltalade lämnas tillräcklig tidsmarginal för förberedande av inställelsen.

Det bör uppmärksammas att en sådan förklaring skall respekteras av varje annan fördragsslutande stat. Svenska domstolar har därför att vid utsättande av inställelsefrist i stämning eller kallelse, som skall delgivas i konventionsstat, taga hänsyn till den tid som må ha angivits av denna stat. Jämlikt 32 kap. 1 § rättegångsbalken skall domstol tillse att parten erhåller skäligt rådrom. Andra staters förklaringar jämlikt art. 7 p. 3 innebär anvisningar om vad som med hänsyn till förhållandena i de olika länderna bör anses utgöra skäligt rådrom. Erforderliga anvisningar för domstolarna torde få utfärdas i administrativ ordning.

I art. 8 föreskrives att vittne eller sakkunnig som icke efterkommer kallelse, delgiven honom i utlandet, ej må på grund av utevaron drabbas av påföljd, som anges i kallelsen eller eljest är stadgad, såvida han ej frivilligt infinner sig i den ansökande staten och där ånyo delgivits kallelse.

Föreskrifter med liknande innehåll finns i åtskilliga avtal om inbördes rättshjälp, som tidigare ingåtts mellan stater, tillhörande Europarådet. De är grundade på uppfattningen att kallelse till domstol icke kan anses ha tvingande verkan utanför domstolens hemstat.

För svensk rätts del gäller enligt 36 kap. 20 § rättegångsbalken att vittne, som ej hörsammar kallelse till domstol, skall dömas till böter. Uppskjutes målet till annan dag, må vittnet föreläggas vid vite att den dagen komma tillstädes. Vittne, som uteblir, må även efter rättens beslut hämtas till rätten. Erinran om dessa påföljder vid utevaro skall göras i den första vittneskallelsen. Liknande påföljdsregler gäller för sakkunnig.

Rättegångsbalkens regler i förevarande hänseende bygger på den här i landet gällande principen om den s. k. vittnesplikten, vilken bl. a. innebär att alla är skyldiga att uppträda såsom vittnen inför domstol. Några lokala begränsningar av denna plikt uppställs icke uttryckligen i lagreglerna — såsom exempelvis i Norge, där skyldigheten att inställa sig endast gäller i förhållande till domstolar inom det område av landet där vittnet vistas. Av de svenska rättegångsreglernas karaktär av intern rätt följer att utländska myndigheter icke har skyldighet att medverka till att personer inom deras område skall tvingas till inställelse inför svensk domstol. Här ligger en begränsning, som får anses vara grundad på allmänna rättsgrundsatser. Av denna anledning torde man från svensk sida icke kunna låta svenska domstolars kallelser å vittnen (och sakkunniga), vilka delgives genom utländska myndigheters förmedling, få tvingande verkan. Påföljd för utevaro skall således icke drabba den som delgivits kallelse i sådan ordning. I överensstämmelse härmed bör vittneskallelsen icke innehålla någon erinran om påföljd vid utevaro. Detta torde få tillkännagivas domstolarna i administrativ ordning. I detta sammanhang må nämnas att frågan om åtgärder, som kan främja iakttagandet av domstolskallelser inom Norden, väckts inom ramen för det nordiska lagstiftningssamarbetet.

Enligt *art. 9* skall till vittne eller sakkunnig utgående ersättning för tids-spillan och resekostnad samt traktamente beräknas med utgångspunkt från bostadsorten och vara likvärdig med gottgörelsen enligt gällande taxor i det land där förhöret skall äga rum. I *art. 10* stadgas att, därest vittnes eller sakkunnigs inställelse är synnerligen nödvändig, detta skall meddelas i delgivningsframställningen. Den anmodade staten skall då uppmana vederbörande att infinna sig och underrätta den ansökande staten om svaret på denna uppmaning (*p. 1*). I detta fall skall i framställningen eller i kallelsen även angivas det ungefärliga beloppet av den gottgörelse vederbörande äger uppbära för inställelsen (*p. 2*). Den anmodade staten må på begäran förskottera dessa kostnader. Förskotterat belopp skall antecknas å kallelsen och ersättas av den ansökande staten (*p. 3*).

Även dessa regler, som har till syfte att påverka den kallade att frivilligt efterkomma kallelsen (jfr *art. 8*), bör vinna svensk anslutning, dock synes en begränsning av åtagandet enligt *art. 10 p. 3* bli nödvändigt. När ett vittne inkallas av domstol i brottmål på begäran enbart av den tilltalade, gäller

den principen att den tilltalade själv har att svara för vittnets kostnader; domstolen eller myndighet saknar i detta fall möjlighet att utgiva ersättning. Detsamma gäller i fråga om kostnader för sakkunnig, som allenast den tilltalade vill åberopa. Med avseende å kallelser av nu nämnda slag torde genom förbehåll böra angivas att bestämmelserna i art. 10 p. 3 icke kommer att tillämpas från svensk sida.

Vid delgivning av svensk domstols kallelse torde det få ankomma på utrikesdepartementet och, såvitt rör delgivning i annat skandinaviskt land, på domstolen att tillse att bestämmelserna i art. 10, med angivna begränsning, iakttages. När delgivning sker i Sverige för utländsk räkning torde utrikesdepartementet och den verkställande länsstyrelsen få ombesörja de åtgärder som föranledes av åtagandena enligt artikeln. Härför erfordras föreskrifter i administrativ ordning.

Art. 11 innehåller föreskrifter om förande av person, som i vistelselandet är berövad friheten, till annat land för vittnesförhör eller konfrontation. Begäran om överlämnande eller om tillstånd till genomtransport skall enligt konventionen i princip bifallas men kan i vissa fall vägras, t. ex. om vederbörande motsätter sig överlämnandet eller om hans närvaro erfordras för ett i den anmodade staten pågående brottmål.

Det är enligt svensk rätt f. n. icke möjligt att i annan ordning än i samband med utlämning för brott lämna bistånd vid brottsutredning i annan stat genom att överlämna en person, som här i landet berövats friheten, eller tillåta genomtransport av någon som berövats friheten i annan stat. Enär utlämning icke kan komma i fråga i de fall, varom art. 11 talar, torde Sverige böra göra ett förbehåll av innebörd att artikeln icke kommer att tillämpas från svensk sida. Härav följer, att det icke blir möjligt att påräkna inställelse vid svensk domstol av vittne, som är berövat friheten i annan stat. Möjligheten att upptaga utsaga inför utländsk domstol kvarstår dock.

Den som delgivits kallelse i enlighet med konventionen och begivit sig till annan stat för att där höras som vittne eller sakkunnig får enligt *art. 12* icke, oavsett sin nationalitet, lagföras, fängslas eller på annat sätt underkastas inskränkning i sin frihet på grund av gärning eller dom från tiden före avresan från det land, där han mottagit kallelsen. Liknande immunitetsföreskrifter uppställas beträffande tilltalad i avseende å andra brott än det eller dem, som han instämts för. Immuniteten upphör emellertid i samtliga fall, om vederbörande under 15 dagar efter inställelsen icke frivilligt lämnat landet.

En regel om immunitet för den, som på kallelse av domstol inställer sig från utlandet, är till sin art icke främmande för svensk rätt. I flertalet äldre svenska utlämningskonventioner återfinns sålunda stadganden om immunitet för vittne, som frivilligt inställer sig i brottmål. Av dessa traktater har numera de flesta upphört att gälla efter uppsägning från svenskt håll, men konventionerna med Danmark, Norge och Belgien är i ifrågavarande delar alltjämt i kraft. Dessa konventionsstadganden synes dock icke ha lämnat något spår i den interna svenska lagstiftningen. Ej heller finns några be-

stämmelser om tilltalads eller sakkunnigs immunitet. Frågan hur förevarande immunitetsproblem skall lösas för svensk rätts del är f. n. föremål för övervägande i samband med behandlingen av förslaget till brottsbalk.

Enligt *kap. IV*, som endast innehåller en artikel, *art. 13*, är fördragsslutande stat pliktig att under vissa förutsättningar tillhandahålla annan stat utdrag och uppgifter ur straffregister. Enligt *p. 1* skall framställning från judiciell myndighet efterkommas, då upplysningarna begäres för att användas i brottmål, och detta skall ske i samma utsträckning som är möjlig för judiciell myndighet i det egna landet. Framställning skall enligt *p. 2* efterkommas även i andra fall, d. v. s. då den inkommit från annan än judiciell myndighet eller uppgifterna erfordras för annat ändamål än brottmål, på de villkor som gäller i det anmodade landet.

Meddelande av upplysningar ur straffregistret är i svensk rätt omgärdat av vissa föreskrifter i syfte att skydda den enskildes intresse. Detta gäller såväl upplysningar till svenska myndigheter som givetvis till utländska sådana. Frånsett viss förenklad ordning för meddelande av straffregisterutdrag till myndigheter i andra nordiska länder gäller enligt 9 § andra stycket lagen om straffregister att Kungl. Maj:t under förutsättning av ömsesidighet, äger utfärda bestämmelser om meddelande till utländsk myndighet rörande givna straffdomar eller ådömt tvångsarbete.

Frågan om utlämnande av uppgifter ur det svenska straffregistret till myndighet i andra länder än de nordiska har övervägts bl. a. i samband med en framställning den 18 november 1953 av chefen för statens kriminaltekniska anstalt. Fångvårdsstyrelsen framhöll i avgivet yttrande, att stor varsamhet måste iakttagas vid utlämnande av sådana uppgifter, och hänvisade till vad parlamentariska undersökningskommissionen anført i sitt betänkande angående utlämnande av uppgifter om flyktingar (SOU 1946: 93). I proposition 1955: 168 om ändrad lydelse av 9 § lagen om straffregister, vilken ledde till den förenklade ordningen beträffande de nordiska länderna, förklarade sig dåvarande chefen för justitiedepartementet ej vara beredd att då taga ställning till spørsmålet om ändrade regler angående straffregisterutdrag till myndighet utanför nordisk stat.

Fångvårdsstyrelsen har yttrat sig över den nu förevarande artikeln och därvid alltjämt ställt sig tveksam till en utvidgning av uppgiftslämnandet till andra länder än de nordiska. Enligt styrelsens mening måste garantier i varje fall skapas för att rätten att erhålla registerutdrag icke missbrukas till men för enskildas intressen. Styrelsen ifrågasätter, huruvida det icke lämpligen torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i fall, då fråga icke är om nordiskt land, besluta i ämnet.

Redan i det förhållandet att kretsen av de länder, som här kommer i fråga, är begränsad till Europarådets stater ligger en viss garanti för att rätten att erhålla upplysningar ur straffregistret icke skulle missbrukas. Den rätt att få uppgifter, som *p. 1* i artikeln ger, gäller endast för judiciella myndigheter och i brottmål. Det torde vidare icke strida mot artikeln, om man från svensk sida tillämpar ordningen att i varje särskilt fall utlämna be-

gärda upplysningar enligt beslut av Kungl. Maj:t. Under angivna förhållanden bör hinder enligt min mening ej möta från svensk sida mot att acceptera förpliktelserna enligt denna artikel. Genom förbehåll synes åtagandet från svensk sida dock böra begränsas till upplysningar rörande personer, som är misstänkta eller åtalade. Gentemot bestämmelsen i p. 2 torde Sverige böra göra förbehåll av innebörd att bestämmelsen ej kommer att tillämpas.

Kap. V innehåller bestämmelser rörande innehållet av en framställning om rättshjälp, dess översändande till den anmodade staten, språk, kostnader o. dyl.

I en framställning skall enligt *art. 14* lämnas uppgift om namnet på den ansökande myndigheten, den önskade åtgärden och anledningen till densamma samt såvitt möjligt den misstänktes namn och nationalitet ävensom namn och adress på den person, som beröres av åtgärden. I vissa fall, då åtgärden avser bevisupptagning, skall dessutom brottets art uppgivas och en kortfattad redogörelse lämnas för omständigheterna i målet.

Lagen om bevisupptagning åt utländsk domstol anger icke vad en till svensk domstol översänd framställning bör innehålla utöver det självklara att därav skall framgå vilken åtgärd, som den utländska domstolen önskar få vidtagen. Vad konventionen i det hänseendet stadgar synes helt tillräckligt för att möjliggöra ärendets handläggning av svensk myndighet. Det må vidare anmärkas att framställning om delgivning i Sverige i regel ej behöver innehålla någon brottsbeskrivning. Delgivningshandlingen torde emellertid regelmässigt innehålla uppgifter, som gör det möjligt att bedöma om ärendet är av beskaffenhet att böra avvisas jämlikt *art. 1* eller *2* i konventionen. Dylik prövning sker regelmässigt i utrikesdepartementet, som i regel förmedlar framställningar om rättshjälp. Vid delgivning av handlingar från Danmark och Norge, som kan företagas utan departementets förmedling, ankommer denna prövning på den myndighet som mottager framställningen.

Framställning om bevisupptagning vid utländsk domstol skall enligt 3 § i 1946 års lag innehålla en kort redogörelse för saken samt uppgift på beviset och den omständighet som skall styrkas. Konventionens anspråk på framställningens innehåll torde i de flesta fall vara uppfyllda i de skrivelser, som svenska domstolar formulerar på grundval av sagda lagrum. Närmare upplysningar om vad framställningen bör innehålla kan i tveksamma fall inhämtas från utrikesdepartementets rättsavdelning.

Art. 15 p. 1—4 anger de myndigheter som bör förmedla skriftväxlingen mellan staterna i olika slag av rättshjälpsärenden. I enlighet med den ordning som sedan gammalt gäller vid kommunikation i sådana ärenden mellan de kontinentala länderna, innebär föreskrifterna att skriftväxling i vissa fall — av vilka främst må nämnas de som avser bevisupptagning och andra utredningsåtgärder — skall ske mellan justitieministerierna samt i övrigt — t. ex. vid delgivning ävensom i brådskande ärenden — direkt mellan ansökande och verkställande myndigheter.

Enligt *p. 6* kan emellertid en fördragsslutande stat förklara, att samtliga

eller vissa framställningar skall tillställas densamma på annan väg, eller att kopia av en i brådskan- de fall direkt till verkställande myndighet översänd framställning skall tillställas statens justitieministerium.

Med hänsyn till vad som gäller i Sverige beträffande rättshjälpsärenden torde från svensk sida böra avgivas förklaring att framställning, avsedd för svensk myndighet, skall inkomma på diplomatisk väg eller i brådskan- de fall av den utländska myndigheten direkt tillställas utrikesdeparte- mentets rättsavdelning, liksom att framställningar, avsedda för myndighet i fördragsslutande stat, kommer att översändas via svensk beskickning eller konsulat. Det torde i det senare avseendet få bero på vederbörande stats önskemål, huruvida de svenska framställningarna skall tillställas statens utrikesministerium eller om de må överlämnas till justitieministeriet eller di- rekt till den verkställande myndigheten.

Artikeln innehåller dessutom två särbestämmelser. I de fall då direkt kommunikation mellan ländernas myndigheter är medgiven enligt konven- tionen, kan kontakten tagas genom Interpols förmedling (*p. 5*). Denna väg synes särskilt kunna komma till användning beträffande utredningsåtgärder under förundersökning ävensom vid inhämtande av upplysningar ur straff- register. Vidare skall jämlikt *p. 7* de i artikeln angivna reglerna icke påver- ka de överenskommelser om direkt kommunikation myndigheterna emellan, varom två stater må ha avtalat inbördes.

Det torde te sig naturligt att konventionen icke bör inskränka det sam- arbete som äger rum inom ramen för gällande interpolöverenskommelser. Likaså förutsattes från svensk sida att de regler om förenklad direkt skrift- växling, som upptagits i det skandinaviska rättshjälpsprotokollet, ej berörs av konventionen, oaktat detta protokoll är av multilateral natur; förbehåll härom torde dock böra göras.

Framställningar om rättshjälp och därvid fogade handlingar kan enligt *art. 16* i princip vara avfattade på det ansökande landets språk och behöver icke åtföljas av översättning. Varje stat må emellertid genom särskild för- klaring kräva att översättning till dess språk eller till ett av Europarådets arbetspråk (f. n. engelska och franska) skall bifogas handlingarna. En så- dan förklaring kan medföra att övriga stater ställer motsvarande krav. Språkfrågan kan även regleras på särskilt sätt efter överenskommelse mel- lan två eller flera stater.

Det synes icke påkallat att alltid kräva att delgivningshandlingar från ut- landet skall föreligga i översättning. Utrikesdepartementets prövning av frå- gan, huruvida hinder mot bifall till framställning föreligger, torde kunna före- tagas på grundval av det begagnade originalspråket. Då det stora flertalet ärenden härrör från skandinaviska stater samt tysk- eller franskspråkiga länder, torde några större språksvårigheter i regel icke uppkomma för den enskilde. Det synes även önskvärt att undvika, att på grund av den i arti- keln föreskrivna reciprociteten svenska myndigheter alltid nödgas anskaffa översättning då delgivning skall ske i utlandet, särskilt som ett icke ringa

antal delgivningar avser svenska medborgare. Därest utländsk delgivningshandling ej är översatt till svenska språket, bör svensk myndighet emellertid endast i de fall då mottagaren frivilligt mottager handlingen kunna verkställa delgivningen genom handlingens överlämnande till denne, s. k. tvångsdelgivning skall således icke företagas. Förbehåll härom bör göras från svensk sida. Detta torde föranleda tillägg till gällande administrativa föreskrifter.

Enär det icke alltid torde kunna påräknas att svenska domstolar har möjlighet att handlägga bevisupptagning på grundval av handlingar på annat utländskt språk än danska eller norska, synes en förklaring jämlikt art. 16 böra avgivas. Förklaringen bör ha den innebörden att framställningar, som avses i art. 3, jämte bilagor skall vara översatta till svenska ävensom att Sverige är berett att vid tillämpning av konventionen mottaga översättningar till danska eller norska språken.

En sådan förklaring rubbar icke den särskilda reglering av språkfrågan, som träffats i det svensk-franska avtalet rörande ömsesidig rättshjälp i brottmål (avtalets art. 2 och 6).

Stadgandena enligt art. 16 torde ej erfordra ändring i gällande administrativa föreskrifter.

Enligt *art. 17* behöver handlingar, som översänts för erhållande av rättshjälp enligt konventionen, icke legaliseras. I *art. 18* stadgas att, om den myndighet till vilken en framställning riktas ej är behörig att vidtaga den önskade åtgärden, myndigheten skall överlämna ärendet till behörig myndighet. Underrättelse härom skall översändas till den utländska domstolen. Vägran att efterkomma gjord framställning skall motiveras (*art. 19*). Bestämmelserna torde icke föranleda några kommentarer. Vad i art. 17, 18 och 19 stadgas har täckning i svensk rätt.

Kostnader för rättshjälp skall enligt *art. 20* bäras av den stat där rättshjälpen lämnas, med undantag för reseersättning och annan gottgörelse jämlikt art. 9 åt vittne eller sakkunnig ävensom arvode åt sakkunnig. Likaså undantages kostnader för transport av personer jämlikt art. 11. Då från svensk sida förbehåll bör göras emot tillämpning av art. 11, kan denna föreskrift här förbigås.

Huvudregeln att rättshjälp skall lämnas utan kostnad för den ansökande staten har intagits i de avtal om rättshjälp i brottmål, som Sverige enligt vad förut nämnts ingått med vissa stater. För denna princip talar i första hand praktiska skäl. I stort sett torde kostnaderna för rättshjälp mellan Sverige och andra länder uppväga varandra och en kontoföring skulle i betraktande härav endast innebära en fördyring för staterna. Ersättningar som skall utgå till sakkunnig eller vid vittnes eller sakkunnigs resa från ett land till annat kan emellertid uppgå till betydande belopp, varför det synes motiverat att det land, på vars begäran rättshjälp lämnas, svarar för dessa kostnader.

Tillämpningen i Sverige av art. 20 torde förutsätta administrativa föreskrifter.

Enighet råder mellan Sverige, Danmark och Norge om att det skandinaviska rättshjälpsprotokollets kostnadsregler alltså skall gälla (jfr art. 26 p. 3). Förbehåll härom torde göras.

Kap. VI art. 21 behandlar förfarandet vid en framställning från ett land till annat om lagföring av en person vid domstol, då det ansökande landet ej kan utöva sin domsrätt eller av någon anledning ej önskar göra detta. Sådana fall uppkommer främst då utlämning ej kan ske. Artikeln stadgar att framställning om lagföring skall kunna översändas från justitieministerium till justitieministerium eller på annan väg, varom det emottagande landet gjort förbehåll. Detta land skall sedan meddela, huruvida framställningen efterkommit, och i förekommande fall översända avskrift av domen.

Alla brott, som begåtts inom Sverige eller ombord å svenskt fartyg eller luftfartyg, kan bestraffas enligt svensk lag och inför svensk domstol, oavsett gärningsmannens nationalitet. Likaså kan svensk medborgare straffas här i riket för brott, som han begått utomlands emot Sverige eller svensk man. I andra fall kräves emellertid Kungl. Maj:ts förordnande för åtal i Sverige angående utomlands begånget brott. Svensk medborgare kan således med stöd av sådant förordnande åtalas för varje utomlands begånget brott. Beträffande utlämning som vistas i landet gäller att Kungl. Maj:ts förordnande kan lämnas, därest brottet begåtts emot Sverige eller svensk man eller om straffarbete kan följa å gärningen enligt svensk lag och den ej är fri från straff enligt lagen på gärningsorten. En vidgad åtalsrätt föreligger beträffande folkrättsbrott, varifrån här dock må bortses.

Då konventionen icke stadgar någon förpliktelse att anställa åtal eller eljest inleda ett domstolsförfarande, torde ifrågavarande artikel till sin innebörd svara emot svensk lag. Sverige bör som tidigare nämnts begagna sig av möjligheten att begära att framställning skall göras på diplomatisk väg. Den förklaring, som enligt vad förut sagts avses skola avgivas jämlikt art. 16, synes böra innefatta även framställningar av nu angivet slag.

Någon föreskrift för svensk åklagare, som önskar hemställa hos utländsk myndighet om väckande av åtal, att anlita utrikesdepartementets förmedling finns ej. Nämnas må att främmande stat någon gång återställt åtalsframställning med påpekande, att den enligt dess lag endast kan upptagas på diplomatisk väg. Föreskrift i ämnet i administrativ ordning torde således vara erforderlig.

I kap. VII art. 22 stadgas att varje fördragsslutande stat skall minst en gång årligen tillställa annan sådan stat underrättelse om straffdomar jämte efterföljande åtgärder, som införts i straffregistret i det förra landet rörande en medborgare i det senare landet. Upplysningarna skall tillställas varje land, i vilket den dömda är medborgare, såvida han ej är medborgare även i den stat där han dömts.

Översändande från Sverige till annan stat av meddelanden rörande straffdomar, avkunnade mot medborgare i den andra staten, sker f. n. på basis av ömsesidighetsavtal med Belgien, Danmark, Finland, Frankrike och Neder-

länderna. Förfarandet är grundat på Kungl. Maj:ts förordnande med stöd av 9 § andra stycket lagen om straffregister. Någon förpliktelse att översända meddelande om efterföljande åtgärder — såsom utskrivningar och villkorliga frigivningar — föreligger icke enligt nu gällande överenskommelser.

Något hinder mot att utvidga kretsen av länder, till vilka uppgifter om straffdomar i Sverige mot deras egna medborgare skall lämnas, torde icke föreligga. Av tekniska skäl synes emellertid åtagandet böra begränsas på det sätt att meddelanden om efterföljande åtgärder ej överlämnas. Ett förbehåll av sådan innebörd bör därför göras. Därvid bör även meddelas att översändandet av straffdomsuppgifterna kommer att ske genom utrikesdepartementet, till vilket även motsvarande utländska uppgifter bör översändas. För tillämpningen från svensk sida av åtagandet erfordras administrativa föreskrifter.

Under *kap. VIII* har samlats allmänna bestämmelser av samma slag som brukar återfinnas i multilaterala avtal angående förbehåll, undertecknande, ikraftträdande m. m.

Enligt *art. 23* må avtalsslutande stat vid undertecknande eller deposition av ratifikations- eller anslutningsdokument göra förbehåll beträffande vilken som helst bestämmelse i konventionen. Har stat reserverat sig mot viss bestämmelse, äger den ej mot annan konventionsstat kräva tillämpning av bestämmelsen i vidare mån än den själv godtagit densamma.

En förutsättning för den allmänna förpliktelsen att lämna rättshjälp är att beivrandet av den gärning, varom fråga är, faller under judiciell myndighets kompetens i den begärande staten. På grund av olikheterna i rättsväsendets organisation i olika länder har i *art. 24* stadgats, att varje stat äger att i en förklaring angiva vilka myndigheter den anser vara judiciell myndighet i konventionens mening.

Enligt svensk rätt äger endast domstol förordna om upptagande av bevis vid utländsk domstol. Detta gäller även då bevis jämlikt 23 kap. 15 § rättegångsbalken upptages inom ramen för en förundersökning i brottmål. Beslut om framställning om åtal i utlandet (*art. 21*) fattas av åklagare. Andra åtgärder, som kan bli föremål för rättshjälp i utlandet, beslutas än av domstol, än av åklagare. Delgivning ombesörjes mestadels av domstol men kan även ankomma på åklagare eller undersökningsledare. Anskaffande av upplysningar ur straffregister, som erfordras i ett brottmål, åligger i första hand åklagare men kan företagas av domstol.

Vid svensk domstol kan bevisupptagning för utländsk räkning företagas, om framställning härom göres av utländsk domstol eller annan judiciell myndighet med likartade uppgifter, såsom undersökningsdomare; 1 § andra stycket lagen om bevisupptagning åt utländsk domstol (jfr prop. 1930: 5, s. 5 och prop. 1956: 100, s. 10).

Från svensk sida torde därför böra avgivas en förklaring att med judiciell myndighet i konventionens mening förstås, såvitt rör tillämpningen av *art. 3*, *4* och *6*, domstol och undersökningsdomare samt i övrigt domstol, undersökningsdomare och åklagare.

Mot bestämmelserna i *art. 25* om konventionens tillämplighet i territoriellt avseende finnes icke anledning till invändning från svensk sida.

I och med att konventionen blir gällande mellan stater, vilka sinsemellan slutit bilaterala rättshjälpsöverenskommelser, upphäves dessa enligt *art. 26 p. 1*, med undantag för särskilt träffade arrangemang beträffande direkt korrespondens eller översättning av handlingar. Dessa undantag innebär att de bestämmelser i det svensk-franska avtalet rörande ömsesidig rättshjälp i brottmål, som berör direkt kommunikation mellan myndigheterna i brådsakande fall (*art. 6 st. 2*) och språkfrågor (*art. 2 och 6 st. 1*) förblir gällande. Mellan de tre skandinaviska staterna råder samförstånd om att de skriftväxlingsregler som gäller enligt det skandinaviska rättshjälpsprotokollet den 26 juni 1957 alltså skall tillämpas (jfr *art. 15 p. 7*).

Konventionen skall enligt *p. 2* ej påverka bestämmelser i bilaterala eller multilaterala avtal, som reglerar särskilda frågor rörande rättshjälp på visst område. Med intagande av denna bestämmelse har avsetts att lämna orörda de regler om judiciellt samarbete, som är grundade på särskilda konventioner, exempelvis konventionen den 5 april 1946 om överfiskning, konventionen den 13 juli 1931 angående begränsning av tillverkningen av narkotiska ämnen m. fl.

Enligt *p. 3* äger konventionsstaterna i fortsättningen rätt att sluta överenskommelser sinsemellan om rättshjälp i brottmål endast för att komplettera ifrågavarande konvention eller för att underlätta tillämpningen av dess principer.

Även här är det skäl att fästa uppmärksamheten vid nyssnämnda svensk-franska avtal, i vars *art. 5* parterna utfäst sig att ej döma en frånvarande person, som äger hemvist i ettdera landet och som underrättat vederbörande judiciella myndighet i det andra landet om sin adress, med mindre en månad förflutit sedan underrättelse om stämningen överlämnats till hemvistlandets regering. Denna bestämmelse blir att betrakta såsom upphävd jämlikt konventionens *art. 26 p. 1* i och med konventionens ikraftträdande mellan Sverige och Frankrike. Vid förhandlingar mellan Sverige och Frankrike har det emellertid konstaterats vara av ömsesidigt intresse att bestämmelserna i sagda *art. 5* tillämpas även efter den europeiska konventionens ikraftträdande. Det kan därför förutses att en skriftväxling härom kommer att företagas vid den tidpunkt, då denna konvention träder i kraft mellan de båda staterna.

Konventionens återstående artiklar, *art. 27—30*, avser spörsmål angående förfarandet vid konventionens undertecknande och ratifikation, dess ikraftträdande m. m. De är avfattade i överensstämmelse med vad som är allmänt brukligt och torde icke föranleda särskilda kommentarer.

Departementschefen

Den nu förevarande konventionen täcker en lucka i avseende å möjligheterna för svenska myndigheter inom rättsvården att erhålla processuell rättshjälp i stater, beträffande vilka hittills svårigheter ibland uppstått i detta

avseende. Vidare uppnås ett ej oväsentligt skydd för svenska medborgare och andra personer, som vistas i Sverige, mot risken att i utlandet dömas i sin frånvaro eller utan att ha erhållit kännedom om åtal. Med den ständigt ökande samfärdseln mellan de europeiska staterna synes dessa vinster kunna få allt större betydelse såväl för rättsväsendet som för den enskilde. Konventionen kan exempelvis förväntas få stor betydelse, därest det tillämnade samarbetet mellan länderna rörande behandlingen av trafikbrott, om vilket förhandlingar f. n. pågår inom Europarådets ram, kommer till stånd.

Med tanke på de olikheter i organisatoriskt och formellt avseende, som präglar de olika europeiska rättssystemen, är det naturligt att konventionen på vissa punkter ej låter sig helt förena med svensk processlagstiftning, vilket giver anledning till att ett antal förbehåll göres från svensk sida. Vid lämplig tidpunkt bör sådana ändringar i den svenska lagstiftningen övervägas som skulle ytterligare underlätta samarbetet på rättshjälpsområdet med de till konventionen anslutna staterna. Ett dylikt samarbete, som ingår i Europarådets syften, torde bli av alltmer växande betydelse för brottslighetens bekämpande.

Under återopande av det anförda får jag föreslå, att den här bilagda europeiska konventionen om rättshjälp i brottmål måtte jämlikt 12 § regeringsformen framläggas för riksdagen för godkännande, och hemställer alltså

att Kungl. Maj:t måtte genom proposition föreslå riksdagen att godkänna konventionen med *dels* förbehåll beträffande art. 2, art. 5, art. 10, art. 11, art. 13, art. 15 p. 7, art. 16, art. 20 och art. 22 *dels* förklaringar jämlikt art. 7 p. 3, art. 15 p. 6, art. 16 p. 2, art. 21 p. 1 och art. 24 av innebörd, som förut angivits.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdade hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

K. Wollter

**European Convention on mutual assistance
in criminal matters**

PREAMBLE

The Governments signatory hereto, being Members of the Council of Europe,

Considering that the aim of the Council of Europe is to achieve greater unity among its Members;

Believing that the adoption of common rules in the field of mutual assistance in criminal matters will contribute to the attainment of this aim;

Considering that such mutual assistance is related to the question of extradition, which has already formed the subject of a Convention signed on 13th December 1957,

Have agreed as follows:

CHAPTER I

General Provisions

Article 1

1. The Contracting Parties undertake to afford each other, in accordance with the provisions of this Convention, the widest measure of mutual assistance in proceedings in respect of offences the punishment of which, at the time of the request for assistance, falls within the jurisdiction of the judicial authorities of the requesting Party.

2. This Convention does not apply to arrests, the enforcement of verdicts or offences under military law which are not offences under ordinary criminal law.

Article 2

Assistance may be refused:

(a) if the request concerns an offence which the requested Party considers a political offence, an offence

Convention européenne d'entraide judiciaire en matière pénale

PRÉAMBULE

Les Gouvernements signataires, Membres du Conseil de l'Europe,

Considérant que le but du Conseil de l'Europe est de réaliser une union plus étroite entre ses Membres;

Convaincus que l'adoption de règles communes dans le domaine de l'entraide judiciaire en matière pénale est de nature à atteindre cet objectif;

Considérant que l'entraide judiciaire est une matière connexe à celle de l'extradition qui a déjà fait l'objet d'une convention en date du 13 décembre 1957,

Sont convenus de ce qui suit:

TITRE I

Dispositions générales

Article 1er

1. Les Parties Contractantes s'engagent à s'accorder mutuellement, selon les dispositions de la présente Convention, l'aide judiciaire la plus large possible dans toute procédure visant des infractions dont la répression est, au moment où l'entraide est demandée, de la compétence des autorités judiciaires de la Partie requérante.

2. La présente Convention ne s'applique ni à l'exécution des décisions d'arrestation et des condamnations ni aux infractions militaires qui ne constituent pas des infractions de droit commun.

Article 2

L'entraide judiciaire pourra être refusée:

(a) si la demande se rapporte à des infractions considérées par la Partie requise soit comme des infractions

Bilaga

Översättning

Europeisk konvention om inbördes rätts- hjälp i brottmål

INLEDNING

Signatärregeringarna, som äro medlemmar av Europarådet, hava

i betraktande av att Europarådet har till syfte att åvägabringa större enhet mellan sina medlemmar;

i övertygelsen att antagande av gemensamma regler om inbördes rätts-
hjälp i brottmål främjar detta syfte;

i betraktande av att inbördes rätts-
hjälp är ett ämne som sammanhänger med ämnet för den europeiska utlämningskonventionen av den 13 december 1957,

överenskommit såsom följer:

KAPITEL I

Allmänna bestämmelser

Artikel 1

1. De avtalsslutande parterna åtaga sig att, i enlighet med denna konventions bestämmelser, lämna varandra rättshjälp i största möjliga utsträckning i mål eller ärenden avseende beivrande av brott, som vid den tidpunkt då rättshjälpen begäres faller under den ansökande partens judiciella myndigheters jurisdiktion.

2. Denna konvention äger icke tillämpning på verkställande av beslut om frihetsberövande eller av dom, ej heller på militärt brott, som icke utgör brott enligt allmän strafflag.

Artikel 2

Framställning om rättshjälp kan avslås

a) då den hänför sig till gärning, vilken av den anmodade parten be-

connected with a political offence, or a fiscal offence;

(b) if the requested Party considers that execution of the request is likely to prejudice the sovereignty, security, *ordre public* or other essential interests of its country.

politiques, soit comme des infractions connexes à des infractions politiques, soit comme des infractions fiscales;

(b) si la Partie requise estime que l'exécution de la demande est de nature à porter atteinte à la souveraineté, à la sécurité, à l'ordre public ou à d'autres intérêts essentiels de son pays.

CHAPTER II

Letters Rogatory

Article 3

1. The requested Party shall execute in the manner provided for by its law any letters rogatory relating to a criminal matter and addressed to it by the judicial authorities of the requesting Party for the purpose of procuring evidence or transmitting articles to be produced in evidence, records or documents.

2. If the requesting Party desires witnesses or experts to give evidence on oath, it shall expressly so request, and the requested Party shall comply with the request if the law of its country does not prohibit it.

3. The requested Party may transmit certified copies or certified photostat copies of records or documents requested, unless the requesting Party expressly requests the transmission of originals, in which case the requested Party shall make every effort to comply with the request.

Article 4

On the express request of the requesting Party the requested Party shall state the date and place of execution of the letters rogatory. Officials and interested persons may be present if the requested Party consents.

TITRE II

Commissions rogatoires

Article 3

1. La Partie requise fera exécuter, dans les formes prévues par sa législation, les commissions rogatoires relatives à une affaire pénale qui lui seront adressées par les autorités judiciaires de la Partie requérante et qui ont pour objet d'accomplir des actes d'instruction ou de communiquer des pièces à conviction, des dossiers ou des documents.

2. Si la Partie requérante désire que les témoins ou les experts déposent sous serment, elle en fera expressément la demande et la Partie requise y donnera suite si la loi de son pays ne s'y oppose pas.

3. La Partie requise pourra ne transmettre que des copies ou photocopies certifiées conformes des dossiers ou documents demandés. Toutefois, si la Partie requérante demande expressément la communication des originaux, il sera donné suite à cette demande dans toute la mesure du possible.

Article 4

Si la Partie requérante le demande expressément, la Partie requise l'informerait de la date et du lieu d'exécution de la commission rogatoire. Les autorités et personnes en cause pourront assister à cette exécution si la Partie requise y consent.

traktas som politiskt brott eller som förknippad med sådant brott, eller som fiskaliskt brott;

b) då den anmodade parten finner, att framställningens efterkommande skulle kränka dess suveränitet, medföra fara för dess säkerhet, eller strida mot dess allmänna rättsprinciper (ordre public) eller andra väsentliga intressen.

KAPITEL II

Framställningar om bevisupptagning

Artikel 3

1. Den anmodade parten skall, i den ordning som föreskrives i dess lagstiftning, villfara en framställning om bevisupptagning i brottsak, vilken tillställts densamma av judiciell myndighet hos den ansökande parten och som åsyftar utredning eller överlämnande av bevismaterial eller handlingar.

2. Därest den ansökande parten önskar att vittne eller sakkunnig höres på ed, skall detta särskilt angivas i framställningen; den anmodade parten skall efterkomma sådan önskan, såframt hinder ej möter i landets lagstiftning.

3. Den anmodade parten är icke pliktig att översända begärda handlingar annat än i bestyrkt avskrift efter fotokopia; dock skall, därest den ansökande parten uttryckligen önskar att erhålla original, sådan önskan i möjligaste mån efterkommas.

Artikel 4

På den ansökande partens uttryckliga begäran skall den anmodade parten meddela, när och var den begärda bevisupptagningen kommer att verkställas. Myndighet och parter i målet äga att närvara, såframt den anmodade parten samtycker därtill.

Article 5

1. Any Contracting Party may, by a declaration addressed to the Secretary-General of the Council of Europe, when signing this Convention or depositing its instrument of ratification or accession, reserve the right to make the execution of letters rogatory for search or seizure of property dependent on one or more of the following conditions:

(a) that the offence motivating the letters rogatory is punishable under both the law of the requesting Party and the law of the requested Party;

(b) that the offence motivating the letters rogatory is an extraditable offence in the requested country;

(c) that execution of the letters rogatory is consistent with the law of the requested Party.

2. Where a Contracting Party makes a declaration in accordance with paragraph 1 of this Article, any other Party may apply reciprocity.

Article 6

1. The requested Party may delay the handing over of any property, records or documents requested, if it requires the said property, records or documents in connection with pending criminal proceedings.

2. Any property, as well as original records or documents, handed over in execution of letters rogatory shall be returned by the requesting Party to the requested Party as soon as possible unless the latter Party waives the return thereof.

CHAPTER III

Service of writs and records of judicial verdicts — appearance of witnesses, experts and prosecuted persons

Article 7

1. The requested Party shall effect service of writs and records of judi-

Article 5

1. Toute Partie Contractante pourra, au moment de la signature de la présente Convention ou du dépôt de son instrument de ratification ou d'adhésion, par déclaration adressée au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe, se réserver la faculté de soumettre l'exécution des commissions rogatoires aux fins de perquisition ou saisie d'objets à une ou plusieurs des conditions suivantes:

(a) l'infraction motivant la commission rogatoire doit être punissable selon la loi de la Partie requérante et de la Partie requise;

(b) l'infraction motivant la commission rogatoire doit être susceptible de donner lieu à extradition dans le pays requis;

(c) l'exécution de la commission rogatoire doit être compatible avec la loi de la Partie requise.

2. Lorsqu'une Partie Contractante aura fait une déclaration conformément au paragraphe 1er du présent article, toute autre Partie pourra appliquer la règle de la réciprocité.

Article 6

1. La Partie requise pourra surseoir à la remise des objets, dossiers ou documents dont la communication est demandée, s'ils lui sont nécessaires pour une procédure pénale en cours.

2. Les objets, ainsi que les originaux des dossiers et documents, qui auront été communiqués en exécution d'une commission rogatoire, seront renvoyés aussitôt que possible par la Partie requérante à la Partie requise, à moins que celle-ci n'y renonce.

TITRE III

Remise d'actes de procédure et de décisions judiciaires — comparution de témoins, experts et personnes poursuivies

Article 7

1. La Partie requise procédera à la remise des actes de procédure et des

Artikel 5

1. Avtalsslutande part må vid denna konventions undertecknande eller vid deposition av ratifikations- eller anslutningsinstrument genom en till Europarådets generalsekreterare ställd förklaring förbehålla sig rätten att göra verkställandet av en framställning om husrannsakan eller beslag beroende av ett eller flera av följande villkor:

a) den gärning, som föranlett framställningen, skall vara straffbar enligt både den ansökande och den anmodade partens lagstiftning;

b) den gärning, som föranlett framställningen, skall i det anmodade landet kunna medföra utlämning;

c) verkställandet av framställningen skall vara förenligt med den anmodade partens lagstiftning.

2. Envar avtalsslutande part äger reciprokt tillämpa en av annan sådan part jämlikt föregående punkt avgiven förklaring.

Artikel 6

1. Den anmodade parten äger låta anstå med överlämnande av föremål eller handlingar, därest de erfordras för dess egen rättsskipning i ett pågående brottmål.

2. Föremål samt original av handlingar, som till efterkommande av en framställning om bevisupptagning överlämnats, skola av den ansökande parten snarast möjligt återställas till den anmodade parten, såframt denna icke avstått därifrån.

KAPITEL III

Delgivning av rättegångshandlingar och domstolsbeslut. Vittnens, sakkunnigas och tilltalades inställelse.

Artikel 7

1. Den anmodade parten skall delgiva rättegångshandlingar och judici-

cial verdicts which are transmitted to it for this purpose by the requesting Party.

Service may be effected by simple transmission of the writ or record to the person to be served. If the requesting Party expressly so requests, service shall be effected by the requested Party in the manner provided for the service of analogous documents under its own law or in a special manner consistent with such law.

2. Proof of service shall be given by means of a receipt dated and signed by the person served or by means of a declaration made by the requested Party that service has been effected and stating the form and date of such service. One or other of these documents shall be sent immediately to the requesting Party. The requested Party shall, if the requesting Party so requests, state whether service has been effected in accordance with the law of the requested Party. If service cannot be effected, the reasons shall be communicated immediately by the requested Party to the requesting Party.

3. Any Contracting Party may, by a declaration addressed to the Secretary-General of the Council of Europe, when signing this Convention or depositing its instrument of ratification or accession, request that service of a summons on an accused person who is in its territory be transmitted to its authorities by a certain time before the date set for appearance. This time shall be specified in the aforesaid declaration and shall not exceed 50 days.

This time shall be taken into account when the date of appearance is being fixed and when the summons is being transmitted.

Article 8

A witness or expert who has failed to answer a summons to appear, service of which has been requested,

décisions judiciaires qui lui seront envoyés à cette fin par la Partie requérante.

Cette remise pourra être effectuée par simple transmission de l'acte ou de la décision au destinataire. Si la partie requérante le demande expressément, la Partie requise effectuera la remise dans une des formes prévues par sa législation pour les significations analogues ou dans une forme spéciale compatible avec cette législation.

2. La preuve de la remise se fera au moyen d'un récépissé daté et signé par le destinataire ou d'une déclaration de la Partie requise constatant le fait, la forme et la date de la remise. L'un ou l'autre de ces documents sera immédiatement transmis à la Partie requérante. Sur demande de cette dernière, la Partie requise précisera si la remise a été faite conformément à sa loi. Si la remise n'a pu se faire, la Partie requise en fera connaître immédiatement le motif à la Partie requérante.

3. Toute Partie Contractante pourra, au moment de la signature de la présente Convention ou du dépôt de son instrument de ratification ou d'adhésion, par déclaration adressée au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe, demander que la citation à comparaître destinée à une personne poursuivie se trouvant sur son territoire soit transmise à ses autorités dans un certain délai avant la date fixée pour la comparution. Ce délai sera précisé dans ladite déclaration et ne pourra pas excéder 50 jours.

Il sera tenu compte de ce délai en vue de la fixation de la date de comparution et lors de la transmission de la citation.

Article 8

Le témoin ou l'expert qui n'aura pas déféré à une citation à comparaître dont la remise a été demandée

ella beslut, som för sådant ändamål översändas av den ansökande parten.

Delgivning kan ske genom att handlingen formlöst överlämnas till adressaten. På särskild begäran av den ansökande parten skall delgivning ske i den form som föreskrives i den anmodade partens lagstiftning beträffande delgivning i motsvarande fall, eller ock i särskild form, som är förenlig med sagda lagstiftning.

2. Bevis om delgivning skall lämnas medelst ett av adressaten undertecknat, daterat erkännande av mottagandet eller ett intyg av den anmodade parten, utvisande att delgivning skett, formen för densamma samt dagen för dess verkställande. Beviset skall omedelbart översändas till den ansökande parten. På begäran skall den anmodade parten jämväl uppgiva, huruvida delgivningen skett i den form som dess lag föreskriver. Har delgivning ej kunnat ske, skall den anmodade parten omedelbart underätta den ansökande parten om orsaken därtill.

3. Avtalsslutande part må vid denna konventions undertecknande eller vid deposition av ratifikations- eller anslutningsinstrument genom en till Europarådets generalsekreterare ställd förklaring begära att kallelse å tilltalad, vilken vistas inom partens område, skall vara parten tillhanda viss tid före den för inställelsen utsatta dagen. Denna tid skall angivas i förklaringen och får icke överstiga 50 dagar.

Annan avtalsslutande part skall taga dylik tid i beräkning vid fastställande av inställelsedag och vid kallelsens översändande för delgivning.

Artikel 8

Vittne eller sakkunnig, som ej efterkommit kallelse, om vars delgivning framställning gjorts, skall, även

shall not, even if the summons contains a notice of penalty, be subjected to any punishment or measure of restraint, unless subsequently he voluntarily enters the territory of the requesting Party and is there again duly summoned.

Article 9

The allowances, including subsistence, to be paid and the travelling expenses to be refunded to a witness or expert by the requesting Party shall be calculated as from his place of residence and shall be at rates at least equal to those provided for in the scales and rules in force in the country where the hearing is intended to take place.

Article 10

1. If the requesting Party considers the personal appearance of a witness or expert before its judicial authorities especially necessary, it shall so mention in its request for service of the summons and the requested Party shall invite the witness or expert to appear.

The requested Party shall inform the requesting Party of the reply of the witness or expert.

2. In the case provided for under paragraph 1 of this Article the request or the summons shall indicate the approximate allowances payable and the travelling and subsistence expenses refundable.

3. If a specific request is made, the requested Party may grant the witness or expert an advance. The amount of the advance shall be endorsed on the summons and shall be refunded by the requesting Party.

Article 11

1. A person in custody whose personal appearance as a witness or for purposes of confrontation is applied for by the requesting Party, shall be temporarily transferred to the territory where the hearing is intended to

ne pourra être soumis, alors même que cette citation contiendrait des injonctions, à aucune sanction ou mesure de contrainte, à moins qu'il ne se rende par la suite de son plein gré sur le territoire de la Partie requérante et qu'il n'y soit régulièrement cité à nouveau.

Article 9

Les indemnités à verser, ainsi que les frais de voyage et de séjour à rembourser au témoin ou à l'expert par la Partie requérante seront calculés depuis le lieu de leur résidence et lui seront accordés selon des taux au moins égaux à ceux prévus par les tarifs et règlements en vigueur dans le pays où l'audition doit avoir lieu.

Article 10

1. Si la Partie requérante estime que la comparution personnelle d'un témoin ou d'un expert devant ses autorités judiciaires est particulièrement nécessaire, elle en fera mention dans la demande de remise de la citation et la Partie requise invitera ce témoin ou cet expert à comparaître.

La Partie requise fera connaître la réponse du témoin ou de l'expert à la Partie requérante.

2. Dans le cas prévu au paragraphe 1er du présent article, la demande ou la citation devra mentionner le montant approximatif des indemnités à verser, ainsi que des frais de voyage et de séjour à rembourser.

3. Si une demande lui est présentée à cette fin, la Partie requise pourra consentir une avance au témoin ou à l'expert. Celle-ci sera mentionnée sur la citation et remboursée par la Partie requérante.

Article 11

1. Toute personne détenue dont la comparution personnelle en qualité de témoin ou aux fins de confrontation est demandée par la Partie requérante sera transférée temporairement sur le territoire où l'audition doit

om i kallelsen påföljd vid utevaro angivits, ej kunna underkastas straff, vite eller tvångsåtgärd, såvida han ej sedermera frivilligt infinner sig på den ansökande partens område och där ånyo vederbörligen kallats.

Artikel 9

Ersättning för tidsspillan och resekostnad samt traktamente, som den ansökande parten har att utge åt vittne eller sakkunnig, skall beräknas med utgångspunkt från dennes bostadsort och vara minst likvärdig med den gottgörelse, som finnes fastställd i gällande taxor och reglementen i det land där personen i fråga skall höras.

Artikel 10

1. Om den ansökande parten anser att vittnes eller sakkunnigs personliga inställelse inför dess judiciella myndighet är synnerligen nödvändig, skall detta angivas i delgivningsframställningen; i sådant fall skall den anmodade parten uppmana vederbörande att inställa sig.

Den anmodade parten skall underätta den ansökande parten om vittnets eller den sakkunniges svar.

2. I fall som avses i föregående punkt skall i framställningen eller kallelsen angivas det ungefärliga beloppet av utgående ersättning för tidsspillan och resekostnad samt traktamente.

3. På särskild begäran kan den anmodade parten till vittne eller sakkunnig utgiva förskott. Beloppet skall angivas på kallelsen och ersättas av den ansökande parten.

Artikel 11

1. En person, som är föremål för frihetsberövande och vilkens personliga inställelse såsom vittne eller för konfrontation begäres av den ansökande parten, skall överföras till det land där förhöret skall äga rum, på

take place, provided that he shall be sent back within the period stipulated by the requested Party and subject to the provisions of Article 12 in so far as these are applicable.

Transfer may be refused:

(a) if the person in custody does not consent,

(b) if his presence is necessary at criminal proceedings pending in the territory of the requested Party,

(c) if transfer is liable to prolong his detention, or

(d) if there are other overriding grounds for not transferring him to the territory of the requesting Party.

2. Subject to the provisions of Article 2, in a case coming within the immediately preceding paragraph, transit of the person in custody through the territory of a third State, Party to this Convention, shall be granted on application, accompanied by all necessary documents, addressed by the Ministry of Justice of the requesting Party to the Ministry of Justice of the Party through whose territory transit is requested.

A Contracting Party may refuse to grant transit to its own nationals.

3. The transferred person shall remain in custody in the territory of the requesting Party and, where applicable, in the territory of the Party through which transit is requested, unless the Party from whom transfer is requested applies for his release.

Article 12

1. A witness or expert, whatever his nationality, appearing on a summons before the judicial authorities of the requesting Party shall not be prosecuted or detained or subjected to any other restriction of his personal liberty in the territory of that Party in respect of acts or convictions anterior to his departure from the territory of the requested Party.

2. A person, whatever his nationali-

avoir lieu, sous condition de son renvoi dans le délai indiqué par la Partie requise et sous réserve des dispositions de l'article 12 dans la mesure où celles-ci peuvent s'appliquer.

Le transfèrement pourra être refusé:

(a) si la personne détenue n'y consent pas,

(b) si sa présence est nécessaire dans une procédure pénale en cours sur le territoire de la Partie requise,

(c) si son transfèrement est susceptible de prolonger sa détention ou

(d) si d'autres considérations impérieuses s'opposent à son transfèrement sur le territoire de la Partie requérante.

2. Dans le cas prévu au paragraphe précédent et sous réserve des dispositions de l'article 2, le transit de la personne détenue par un territoire d'un État tiers, Partie à la présente Convention, sera accordé sur demande accompagnée de tous documents utiles et adressée par le Ministère de la Justice de la Partie requérante au Ministère de la Justice de la Partie requise du transit.

Toute Partie Contractante pourra refuser d'accorder le transit de ses ressortissants.

3. La personne transférée devra rester en détention sur le territoire de la Partie requérante et, le cas échéant, sur le territoire de la Partie requise du transit, à moins que la Partie requise du transfèrement ne demande sa mise en liberté.

Article 12

1. Aucun témoin ou expert, de quelque nationalité qu'il soit, qui, à la suite d'une citation, comparaitra devant les autorités judiciaires de la Partie requérante, ne pourra être ni poursuivi, ni détenu, ni soumis à aucune autre restriction de sa liberté individuelle sur le territoire de cette Partie pour des faits ou condamnations antérieurs à son départ du territoire de la Partie requise.

2. Aucune personne, de quelque

villkor att han återsändes inom en av den anmodade parten angiven tidsfrist och med iakttagande av bestämmelserna i artikel 12 i den mån de äro tillämpliga.

Överförandet må vägras:

a) om vederbörande ej samtycker därtill;

b) om hans närvaro erfordras i brottmål som handlägges på den anmodade partens område;

c) om överförandet skulle kunna leda till att förvaringstiden förlänges;

d) om andra tvingande skäl tala emot överförandet till den ansökande partens område.

2. I fall som avses i föregående punkt och under iakttagande av bestämmelserna i artikel 2 skall transitering genom tredje fördragsslutande parts område beviljas, därest den ansökande partens justitieministerium gör framställning härom hos den tredje statens justitieministerium och därvid närsluter erforderliga handlingar.

Avtalsslutande part må vägra transitering av sina egna medborgare.

3. Den överförde skall hållas i förvar på den ansökande partens område, ävensom i förekommande fall på tredje stats område, såvida icke den anmodade parten begär att han sättes på fri fot.

Artikel 12

1. Vittne eller sakkunnig, som på kallelse inställer sig inför den ansökande partens judiciella myndighet, må icke, oavsett sin nationalitet, på dess område lagföras eller fängslas eller på annat sätt underkastas inskränkning i sin frihet på grund av gärning eller dom från tiden före sin avresa från den anmodade partens område.

2. Den som i egenskap av tilltalad

ty, summoned before the judicial authorities of the requesting Party to answer for acts forming the subject of proceedings against him, shall not be prosecuted or detained or subjected to any other restriction of his personal liberty for acts or convictions anterior to his departure from the territory of the requested Party and not specified in the summons.

3. The immunity provided for in this article shall cease when the witness or expert or prosecuted person, having had for a period of fifteen consecutive days from the date when his presence is no longer required by the judicial authorities an opportunity of leaving, has nevertheless remained in the territory, or having left it, has returned.

CHAPTER IV *Judicial records*

Article 13

1. A requested Party shall communicate extracts from and information relating to judicial records, requested from it by the judicial authorities of a Contracting Party and needed in a criminal matter, to the same extent that these may be made available to its own judicial authorities in like case.

2. In any case other than that provided for in paragraph 1 of this Article the request shall be complied with in accordance with the conditions provided for by the law, regulations or practice of the requested Party.

CHAPTER V *Procedure* Article 14

1. Requests for mutual assistance shall indicate as follows:

- (a) the authority making the request,
- (b) the object of and the reason for the request,

nationalité qu'elle soit, citée devant les autorités judiciaires de la Partie requérante afin d'y répondre de faits pour lesquels elle fait l'objet de poursuites, ne pourra y être ni poursuivie, ni détenue, ni soumise à aucune autre restriction de sa liberté individuelle pour des faits ou condamnations antérieurs à son départ du territoire de la Partie requise et non visés par la citation.

3. L'immunité prévue au présent article cessera lorsque le témoin, l'expert ou la personne poursuivie, ayant eu la possibilité de quitter le territoire de la Partie requérante pendant quinze jours consécutifs, après que sa présence n'était plus requise par les autorités judiciaires, sera néanmoins demeurée sur ce territoire ou y sera retournée après l'avoir quitté.

TITRE IV *Casier judiciaire* Article 13

1. La Partie requise communiquera, dans la mesure où ses autorités judiciaires pourraient elles-mêmes les obtenir en pareil cas, les extraits du casier judiciaire et tous renseignements relatifs à ce dernier qui lui seront demandés par les autorités judiciaires d'une Partie Contractante pour les besoins d'une affaire pénale.

2. Dans les cas autres que ceux prévus au paragraphe 1er du présent article, il sera donné suite à pareille demande dans les conditions prévues par la législation, les règlements ou la pratique de la Partie requise.

TITRE V *Procédure* Article 14

1. Les demandes d'entraide devront contenir les indications suivantes:

- (a) l'autorité dont émane la demande,
- (b) l'objet et le motif de la demande,

kallats inför den ansökande partens judiciella myndighet må icke, oavsett sin nationalitet, lagföras eller fängslas eller på annat sätt underkastas inskränkning i sin personliga frihet på grund av gärning eller dom, hänförlig till tiden före hans avresa från den anmodade partens område och ej avsedd i kallelsen.

3. Den i förevarande artikel avsedda immuniteten upphör, därest vederbörande kvarstannat i det land där inställelsen skett, oaktat han haft möjlighet att lämna landet under en sammanhängande tid av femton dagar efter det att hans närvaro icke längre påfordrades av den judiciella myndigheten eller därest han, efter att hava lämnat landet, sedermera återvänt dit.

KAPITEL IV

Straffregister

Artikel 13

1. Den anmodade parten skall, i samma utsträckning som dess egna judiciella myndigheter kunna erhålla dylika upplysningar i liknande fall, översända utdrag ur straffregistret och uppgifter ur detsamma, vilka av en avtalsslutande parts judiciella myndigheter begäras för ett brottmål.

2. I andra fall än de som avses i föregående punkt skall sådan begäran efterkommas på de villkor som gälla enligt den anmodade partens föreskrifter eller praxis.

KAPITEL V

Förfarande

Artikel 14

1. Framställning om rättshjälp skall innehålla uppgift om

a) den myndighet från vilken framställningen utgår,

b) den begärda åtgärden och grunden för framställningen,

(c) where possible, the identity and the nationality of the person concerned, and

(d) where necessary, the name and address of the person to be served.

(c) dans la mesure du possible, l'identité et la nationalité de la personne en cause, et

(d) le nom et l'adresse du destinataire s'il y a lieu.

2. Letters rogatory referred to in Articles 3, 4 and 5 shall, in addition, state the offence and contain a summary of the facts.

2. Les commissions rogatoires prévues aux articles 3, 4 et 5 mentionneront en outre l'inculpation et contiendront un exposé sommaire des faits.

Article 15

1. Letters rogatory referred to in Articles 3, 4 and 5 as well as the applications referred to in Article 11 shall be addressed by the Ministry of Justice of the requesting Party to the Ministry of Justice of the requested Party and shall be returned through the same channels.

2. In case of urgency, letters rogatory may be addressed directly by the judicial authorities of the requesting Party to the judicial authorities of the requested Party. They shall be returned together with the relevant documents through the channels stipulated in paragraph 1 of this article.

3. Requests provided for in paragraph 1 of Article 13 may be addressed directly by the judicial authorities concerned to the appropriate authorities of the requested Party, and the replies may be returned directly by those authorities. Requests provided for in paragraph 2 of Article 13 shall be addressed by the Ministry of Justice of the requesting Party to the Ministry of Justice of the requested Party.

4. Requests for mutual assistance, other than those provided for in paragraphs 1 and 3 of this article and, in particular, requests for investigation preliminary to prosecution, may be communicated directly between the judicial authorities.

5. In cases where direct transmission is permitted under this Convention, it may take place through the International Criminal Police Organisation (Interpol).

Article 15

1. Les commissions rogatoires prévues aux articles 3, 4 et 5 ainsi que les demandes prévues à l'article 11 seront adressées par le Ministère de la Justice de la Partie requérante au Ministère de la Justice de la Partie requise et renvoyées par la même voie.

2. En cas d'urgence, lesdites commissions rogatoires pourront être adressées directement par les autorités judiciaires de la Partie requérante aux autorités judiciaires de la Partie requise. Elles seront renvoyées accompagnées des pièces relatives à l'exécution par la voie prévue au paragraphe 1er du présent article.

3. Les demandes prévues au paragraphe 1er de l'article 13 pourront être adressées directement par les autorités judiciaires au service compétent de la Partie requise, et les réponses pourront être renvoyées directement par ce service. Les demandes prévues au paragraphe 2 de l'article 13 seront adressées par le Ministère de la Justice de la Partie requérante au Ministère de la Justice de la Partie requise.

4. Les demandes d'entraide judiciaire, autres que celles prévues aux paragraphes 1 et 3 du présent article et notamment les demandes d'enquête préliminaire à la poursuite, pourront faire l'objet de communications directes entre autorités judiciaires.

5. Dans les cas où la transmission directe est admise par la présente Convention, elle pourra s'effectuer par l'intermédiaire de l'Organisation internationale de Police criminelle (Interpol).

c) såvitt möjligt, den persons identitet och nationalitet som saken gäller, samt,

d) då så är erforderligt, namn och adress på den person, med vilken delgivning skall ske.

2. I framställning om bevisupptagning som sägs i artikel 3—5 skall dessutom gärningen och en kortfattad skildring av omständigheterna i målet angivas.

Artikel 15

1. Framställning om bevisupptagning som sägs i artikel 3—5 ävensom framställning som avses i artikel 11 skall av den ansökande partens justitieministerium översändas till den anmodade partens justitieministerium och återsändas på samma väg.

2. I brådskande fall må framställningen översändas omedelbart av den ansökande partens judiciella myndighet till den anmodade partens judiciella myndighet. Återsändandet av framställningen jämte handlingar rörande verkställandet skall dock ske på den väg som sagts i föregående punkt.

3. Framställning som sägs i första punkten av artikel 13 må riktas av den ansökande partens judiciella myndighet direkt till vederbörande myndighet hos den anmodade parten. Dennas svar må översändas direkt samma väg. Framställning som avses i andra punkten av artikel 13 skall av den ansökande partens justitieministerium översändas till den anmodade partens justitieministerium.

4. Andra framställningar om rätts hjälp än de i första och tredje punkterna här ovan nämnda, särskilt sådana som avse förberedande av åtal, må omedelbart sändas mellan vederbörande judiciella myndigheter.

5. I de fall då enligt denna konvention direkt kontakt är medgiven, må sådan tagas över den internationella kriminalpolisorganisationen (Interpol).

6. A Contracting Party may, when signing this Convention or depositing its instrument of ratification or accession, by a declaration addressed to the Secretary-General of the Council of Europe, give notice that some or all requests for assistance shall be sent to it through channels other than those provided for in this article, or require that, in a case provided for in paragraph 2 of this article, a copy of the letters rogatory shall be transmitted at the same time to its Ministry of Justice.

7. The provisions of this article are without prejudice to those of bilateral agreements or arrangements in force between Contracting Parties which provide for the direct transmission of requests for assistance between their respective authorities.

Article 16

1. Subject to paragraph 2 of this article, translations of requests and annexed documents shall not be required.

2. Each Contracting Party may, when signing or depositing its instrument of ratification or accession, by means of a declaration addressed to the Secretary-General of the Council of Europe, reserve the right to stipulate that requests and annexed documents shall be addressed to it accompanied by a translation into its own language or into either of the official languages of the Council of Europe or into one of the latter languages, specified by it. The other Contracting Parties may apply reciprocity.

3. This article is without prejudice to the provisions concerning the translation of requests or annexed documents contained in the agreements or arrangements in force or to be made, between two or more Contracting Parties.

6. Toute Partie Contractante pourra, au moment de la signature de la présente Convention ou du dépôt de son instrument de ratification ou d'adhésion, par déclaration adressée au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe, soit faire savoir que toutes ou certaines demandes d'entraide judiciaire doivent lui être adressées par une voie autre que celle prévue au présent article, soit demander que, dans le cas prévu au paragraphe 2 de cet article, une copie de la commission rogatoire soit communiquée en même temps à son Ministère de la Justice.

7. Le présent article ne portera pas atteinte aux dispositions des accords ou arrangements bilatéraux en vigueur entre Parties Contractantes, selon lesquelles la transmission directe des demandes d'entraide judiciaire entre les autorités des Parties est prévue.

Article 16

1. Sous réserve des dispositions du paragraphe 2 du présent article, la traduction des demandes et des pièces annexes ne sera pas exigée.

2. Toute Partie Contractante pourra, au moment de la signature ou du dépôt de son instrument de ratification ou d'adhésion, par déclaration adressée au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe, se réserver la faculté d'exiger que les demandes et pièces annexes lui soient adressées accompagnées, soit d'une traduction dans sa propre langue, soit d'une traduction dans l'une quelconque des langues officielles du Conseil de l'Europe ou dans celle de ces langues qu'elle indiquera. Les autres Parties pourront appliquer la règle de la réciprocité.

3. Le présent article ne portera pas atteinte aux dispositions relatives à la traduction des demandes et pièces annexes contenues dans les accords ou arrangements en vigueur ou à intervenir entre deux ou plusieurs Parties Contractantes.

6. Avtalsslutande part må vid denna konventions undertecknande eller vid deposition av ratifikations- eller anslutningsinstrument genom en till Europarådets generalsekreterare ställd förklaring tillkännagiva, att samtliga eller vissa framställningar om rättshjälp skola översändas på annat sätt än som avses i förevarande artikel, eller att i fall som åsyftas i punkt 2 av förevarande artikel, en kopia av framställningen om bevisupptagning samtidigt skall översändas till partens justitieministerium.

7. Förevarande artikel inkräktar icke på bestämmelser i bilaterala avtal eller överenskommelser, som må vara i kraft mellan i denna konvention deltagande stater och som stadga att framställningar om rättshjälp skola omedelbart översändas till parternas vederbörande myndigheter.

Artikel 16

1. Med de undantag som stadgas i punkt 2 av förevarande artikel behöva framställningar om rättshjälp och därvid fogade bilagor icke vara översatta.

2. Avtalsslutande part må vid denna konventions undertecknande eller vid deposition av ratifikations- eller anslutningsinstrument genom en till Europarådets generalsekreterare ställd förklaring förbehålla sig rätten att kräva att framställningar och därvid fogade bilagor skola vara åtföljda av översättning antingen till dess eget språk eller till något av Europarådets officiella språk. Envar annan part äger gentemot part, som avgivit sådan förklaring, kräva tillämpning av samma förfarande.

3. Förevarande artikel inkräktar icke på bestämmelser om översättning av framställningar och bilagor därtill, vilka må finnas i avtal eller överenskommelser, som äro i kraft eller komma att ingås mellan två eller flera av de avtalsslutande parterna.

Article 17

Evidence or documents transmitted pursuant to this Convention shall not require any form of authentication.

Article 17

Les pièces et documents transmis en application de la présente Convention seront dispensés de toutes formalités de légalisation.

Article 18

Where the authority which receives a request for mutual assistance has no jurisdiction to comply therewith, it shall, *ex officio*, transmit the request to the competent authority of its country and shall so inform the requesting Party through the direct channels, if the request has been addressed through such channels.

Article 18

Si l'autorité saisie d'une demande d'entraide est incompétente pour y donner suite, elle transmettra d'office cette demande à l'autorité compétente de son pays et, dans le cas où la demande a été adressée par la voie directe, elle en informera par la même voie la Partie requérante.

Article 19

Reasons shall be given for any refusal of mutual assistance.

Article 19

Tout refus d'entraide judiciaire sera motivé.

Article 20

Subject to the provisions of Article 9, execution of requests for mutual assistance shall not entail refunding of expenses except those incurred by the attendance of experts in the territory of the requested Party or the transfer of a person in custody carried out under Article 11.

Article 20

Sous réserve des dispositions de l'article 9, l'exécution des demandes d'entraide ne donnera lieu au remboursement d'aucuns frais, à l'exception de ceux occasionnés par l'intervention d'experts sur le territoire de la Partie requise et par le transfèrement de personnes détenues effectué en application de l'article 11.

CHAPTER VI

Laying of information in connection with proceedings

TITRE VI

Dénonciation aux fins de poursuites

Article 21

1. Information laid by one Contracting Party with a view to proceedings in the courts of another Party shall be transmitted between the Ministries of Justice concerned unless a Contracting Party avails itself of the option provided for in paragraph 6 of Article 15.

Article 21

1. Toute dénonciation adressée par une Partie Contractante en vue de poursuites devant les tribunaux d'une autre Partie fera l'objet de communications entre Ministères de la Justice. Cependant les Parties Contractantes pourront user de la faculté prévue au paragraphe 6 de l'article 15.

2. The requested Party shall notify the requesting Party of any action taken on such information and shall forward a copy of the record of any verdict pronounced.

2. La Partie requise fera connaître la suite donnée à cette dénonciation et transmettra s'il y a lieu copie de la décision intervenue.

3. The provisions of Article 16

3. Les dispositions de l'article 16

Artikel 17

Handlingar, som översändas vid tillämpning av denna konvention, behöva ej legaliseras.

Artikel 18

Därest en myndighet, till vilken en framställning om rättshjälp inkommit, icke är behörig, skall myndigheten ex officio vidarebefordra densamma till behörig myndighet inom landet samt, då framställningen inkommit direkt, underrätta den ansökande parten på samma väg.

Artikel 19

Vid avslag på framställning om rättshjälp skall skälet därtill angivas.

Artikel 20

Med iakttagande av bestämmelserna i artikel 9 må ersättning för kostnader som uppstått vid lämnande av rättshjälp icke utkrävas, med undantag för utgifter för sakkunnigs medverkan på den anmodade partens område eller för transport enligt artikel 11 av personer som berövats friheten.

KAPITEL VI

Framställning om lagföring i annat land

Artikel 21

1. Framställning om lagföring inför annan avtalsslutande parts domstol skall översändas från justitieministeriet i den ansökande staten till justitieministeriet i den anmodade staten; dock kan annat förfarande föreskrivas i den ordning artikel 15 punkt 6 stadgar.

2. Den anmodade parten skall meddela, huruvida framställning som åsyftas i punkt 1 härövan efterkommits, och i förekommande fall översända avskrift av domen.

3. Bestämmelserna i artikel 16 sko-

shall apply to information laid under paragraph 1 of this article.

s'appliqueront aux dénonciations prévues au paragraphe 1er du présent article.

CHAPTER VII

Exchange of information from judicial records

Article 22

Each Contracting Party shall inform any other Party of all criminal convictions and subsequent measures in respect of nationals of the latter Party, entered in the judicial records. Ministries of Justice shall communicate such information to one another at least once a year. Where the person concerned is considered a national of two or more other Contracting Parties, the information shall be given to each of these Parties, unless the person is a national of the Party in the territory of which he was convicted.

CHAPTER VIII

Final provisions

Article 23

1. Any Contracting Party may, when signing this Convention or when depositing its instrument of ratification or accession, make a reservation in respect of any provision or provisions of the Convention.

2. Any Contracting Party which has made a reservation shall withdraw it as soon as circumstances permit. Such withdrawal shall be made by notification to the Secretary-General of the Council of Europe.

3. A Contracting Party which has made a reservation in respect of a provision of the Convention may not claim application of the said provision by another Party save in so far as it has itself accepted the provision.

TITRE VII

Échange d'avis de condamnation

Article 22

Chacune des Parties Contractantes donnera à la Partie intéressée avis des sentences pénales et des mesures postérieures qui concernent les ressortissants de cette Partie et ont fait l'objet d'une inscription au casier judiciaire. Les Ministères de la Justice se communiqueront ces avis au moins une fois par an. Si la personne en cause est considérée comme ressortissante de deux ou plusieurs Parties Contractantes, les avis seront communiqués à chacune des Parties intéressées à moins que cette personne ne possède la nationalité de la Partie sur le territoire de laquelle elle a été condamnée.

TITRE VIII

Dispositions finales

Article 23

1. Toute Partie Contractante pourra, au moment de la signature de la présente Convention ou du dépôt de son instrument de ratification ou d'adhésion, formuler une réserve au sujet d'une ou de plusieurs dispositions déterminées de la Convention.

2. Toute Partie Contractante qui aura formulé une réserve la retirera aussitôt que les circonstances le permettront. Le retrait des réserves sera fait par notification adressée au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe.

3. Une Partie Contractante qui aura formulé une réserve au sujet d'une disposition de la Convention ne pourra prétendre à l'application de cette disposition par une autre Partie que dans la mesure où elle l'aura elle-même acceptée.

la tillämpas på framställning som sägs i förevarande artikels första punkt.

KAPITEL VII

Ömsesidig underrättelse om straffdomar

Artikel 22

Varje avtalsslutande part skall underrätta annan part om straffdomar och efterföljande åtgärder, som införts i straffregistret av den förra parten rörande den senare partens medborgare. Sådana underrättelser skola genom justitieministeriernas försorg översändas minst en gång om året. Därest vederbörande anses vara medborgare i två eller flera avtalsslutande stater, skall var och en av dessa underrättas, såvida vederbörande icke är medborgare i det land där domen avkunnats.

KAPITEL VIII

Slutbestämmelser

Artikel 23

1. Avtalsslutande part må vid undertecknande av denna konvention eller vid deposition av ratifikations- eller anslutningsinstrument göra förbehåll beträffande en eller flera av konventionens bestämmelser.

2. Avtalsslutande part som gjort förbehåll skall återtaga detsamma, så snart omständigheterna medgiva detta. Sådant återtagande skall ske genom ett till Europarådets generalsekreterare ställt tillkännagivande.

3. Avtalsslutande part som gjort förbehåll beträffande bestämmelse i denna konvention äger icke i vidare mån än den själv har godtagit bestämmelsen kräva tillämpning av densamma från annan parts sida.

Article 24

A Contracting Party may, when signing the Convention or depositing its instrument of ratification or accession, by a declaration addressed to the Secretary-General of the Council of Europe, define what authorities it will, for the purposes of the Convention, deem judicial authorities.

Article 25

1. This Convention shall apply to the metropolitan territories of the Contracting Parties.

2. In respect of France, it shall also apply to Algeria and to the overseas Departments, and, in respect of Italy, it shall also apply to the territory of Somaliland under Italian administration.

3. The Federal Republic of Germany may extend the application of this Convention to the *Land* of Berlin by notice addressed to the Secretary-General of the Council of Europe.

4. In respect of the Kingdom of the Netherlands, the Convention shall apply to its European territory. The Netherlands may extend the application of this Convention to the Netherlands Antilles, Surinam and Netherlands New Guinea by notice addressed to the Secretary-General of the Council of Europe.

5. By direct arrangement between two or more Contracting Parties and subject to the conditions laid down in the arrangement, the application of this Convention may be extended to any territory, other than the territories mentioned in paragraphs 1, 2, 3 and 4 of this article, of one of these Parties, for the international relations of which any such Party is responsible.

Article 26

1. Subject to the provisions of Article 15, paragraph 7, and Article 16, paragraph 3, this Convention shall, in respect of those countries to which

Article 24

Toute Partie Contractante pourra, au moment de la signature de la présente Convention ou du dépôt de son instrument de ratification ou d'adhésion, par déclaration adressée au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe, indiquer quelles autorités elle considérera comme des autorités judiciaires aux fins de la présente Convention.

Article 25

1. La présente Convention s'appliquera aux territoires métropolitains des Parties Contractantes.

2. Elle s'appliquera également, en ce qui concerne la France, à l'Algérie et aux départements d'outre-mer, et, en ce qui concerne l'Italie, au territoire de la Somalie sous administration italienne.

3. La République Fédérale d'Allemagne pourra étendre l'application de la présente Convention au *Land* de Berlin par une déclaration adressée au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe.

4. En ce qui concerne le Royaume des Pays-Bas, la présente Convention s'appliquera à son territoire européen. Le Royaume pourra étendre l'application de la Convention aux Antilles néerlandaises, au Surinam et à la Nouvelle-Guinée néerlandaise par une déclaration adressée au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe.

5. Par arrangement direct entre deux ou plusieurs Parties Contractantes, le champ d'application de la présente Convention pourra être étendu, aux conditions qui seront stipulées dans cet arrangement, à tout territoire d'une de ces Parties autre que ceux visés aux paragraphes 1, 2, 3 et 4 du présent article et dont une des Parties assure les relations internationales.

Article 26

1. Sous réserve des dispositions du paragraphe 7 de l'article 15 et du paragraphe 3 de l'article 16, la présente Convention abroge, en ce qui

Artikel 24

Avtalsslutande part må vid under-tecknande av denna konvention eller vid deposition av ratifikations- eller anslutningsinstrument i en till Euro-parådets generalsekreterare ställd förklaring angiva vilka myndigheter den anser såsom judiciella myndig-heter i konventionens mening.

Artikel 25

1. Denna konvention skall tilläm-pas inom de avtalsslutande parternas moderländer.

2. Den skall även äga tillämpning i vad avser Frankrike på Algeriet och på de transoceana departemen-ten och i vad avser Italien på det un-der italiensk förvaltning stående So-maliland.

3. Förbundsrepubliken Tyskland äger genom en till Europarådets ge-neralsekreterare ställd förklaring ut-sträcka tillämpningen av denna kon-vention till Land Berlin.

4. För Konungariket Nederländer-nas del skall denna konvention till-lämpas på dess europeiska territo-rium; dock att sagda Konungarike genom en förklaring, ställd till Euro-parådets generalsekreterare, äger ut-sträcka dess tillämpning till de ne-derländska Antillerna, Surinam och nederländska Nya Guinea.

5. Genom överenskommelse, träf-fad omedelbart mellan två eller flera avtalsslutande parter, må denna kon-ventions tillämpning på i överens-kommelsen fastställda villkor utsträc-kas till vilket som helst annat terri-torium än de i föregående punkterna nämnda, för vars internationella för-bindelser part i överenskommelsen svarar.

Artikel 26

1. Med iakttagande av bestämmel-serna i artikel 15 punkt 7 och artikel 16 punkt 3 upphäver denna konven-tion, i vad avser de territorier på vil-

it applies, supersede the provisions of any treaties, conventions or bilateral agreements governing mutual assistance in criminal matters between any two Contracting Parties.

2. This Convention shall not affect obligations incurred under the terms of any other bilateral or multilateral international convention which contains or may contain clauses governing specific aspects of mutual assistance in a given field.

3. The Contracting Parties may conclude between themselves bilateral or multilateral agreements on mutual assistance in criminal matters only in order to supplement the provisions of this Convention or to facilitate the application of the principles contained therein.

4. Where, as between two or more Contracting Parties, mutual assistance in criminal matters is practised on the basis of uniform legislation or of a special system providing for the reciprocal application in their respective territories of measures of mutual assistance, these Parties shall, notwithstanding the provisions of this Convention, be free to regulate their mutual relations in this field exclusively in accordance with such legislation or system. Contracting Parties which, in accordance with this paragraph, exclude as between themselves the application of this Convention shall notify the Secretary-General of the Council of Europe accordingly.

Article 27

1. This Convention shall be open to signature by the Members of the Council of Europe. It shall be ratified. The instruments of ratification shall be deposited with the Secretary-General of the Council.

2. The Convention shall come into force 90 days after the date of depos-

concerne les territoires auxquels elle s'applique, celles des dispositions des traités, conventions ou accords bilatéraux qui, entre deux Parties Contractantes, régissent l'entraide judiciaire en matière pénale.

2. Toutefois la présente Convention n'affectera pas les obligations contenues dans les dispositions de toute autre convention internationale de caractère bilatéral ou multilatéral, dont certaines clauses régissent ou régiront, dans un domaine déterminé, l'entraide judiciaire sur des points particuliers.

3. Les Parties Contractantes ne pourront conclure entre elles des accords bilatéraux ou multilatéraux relatifs à l'entraide judiciaire en matière pénale que pour compléter les dispositions de la présente Convention ou pour faciliter l'application des principes contenus dans celle-ci.

4. Lorsque, entre deux ou plusieurs Parties Contractantes, l'entraide judiciaire en matière pénale se pratique sur la base d'une législation uniforme ou d'un régime particulier prévoyant l'application réciproque de mesures d'entraide judiciaire sur leurs territoires respectifs, ces Parties auront la faculté de régler leurs rapports mutuels en ce domaine en se fondant exclusivement sur ces systèmes nonobstant les dispositions de la présente Convention. Les Parties Contractantes qui excluent ou viendraient à exclure de leurs rapports mutuels l'application de la présente Convention, conformément aux dispositions du présent paragraphe, devront adresser une notification à cet effet au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe.

Article 27

1. La présente Convention demeurera ouverte à la signature des Membres du Conseil de l'Europe. Elle sera ratifiée et les instruments de ratification seront déposés auprès du Secrétaire Général du Conseil.

2. La Convention entrera en vigueur 90 jours après la date du dépôt du

ka den äger tillämpning, sådana bestämmelser i traktater, konventioner eller bilaterala överenskommelser, som mellan två i förevarande konvention deltagande parter reglera den ömsesidiga rättshjälpen i brottmål.

2. Denna konvention inkräktar dock icke på förpliktelser enligt sådana bestämmelser i andra bilaterala eller multilaterala internationella konventioner, som på visst område reglera eller kunna komma att reglera den ömsesidiga rättshjälpen i särskilda avseenden.

3. De avtalsslutande parterna äga sinsemellan ingå bilaterala eller multilaterala överenskommelser om ömsesidig rättshjälp i brottmål endast för att komplettera bestämmelserna i denna konvention eller för att underlätta tillämpningen av dess principer.

4. När mellan två eller flera av de avtalsslutande parterna ömsesidig rättshjälp i brottmål verkställs på grundval av enhetlig lagstiftning eller enligt en särskild ordning som medgiver ömsesidigt verkställande på parternas territorier av rättshjälpsåtgärder, skola dessa parter äga att reglera sina inbördes förbindelser på detta område uteslutande på sådant sätt och utan hinder av bestämmelserna i denna konvention. Avtalsslutande parter, vilka i enlighet med bestämmelserna i förevarande punkt sinsemellan utesluta eller komma att utesluta tillämpningen av denna konvention, skola härom underrätta Europarådets generalsekreterare.

Artikel 27

1. Denna konvention skall stå öppen för undertecknande av medlemmarna i Europarådet. Den skall ratificeras och ratifikationsinstrumenten skola deponeras hos rådets generalsekreterare.

2. Konventionen skall träda i kraft 90 dagar efter deponerandet av del

it of the third instrument of ratification.

3. As regards any signatory ratifying subsequently the Convention shall come into force 90 days after the date of the deposit of its instrument of ratification.

Article 28

1. The Committee of Ministers of the Council of Europe may invite any State not a Member of the Council to accede to this Convention, provided that the resolution containing such invitation obtains the unanimous agreement of the Members of the Council who have ratified the Convention.

2. Accession shall be by deposit with the Secretary-General of the Council of an instrument of accession which shall take effect 90 days after the date of its deposit.

Article 29

Any Contracting Party may denounce this Convention in so far as it is concerned by giving notice to the Secretary-General of the Council of Europe. Denunciation shall take effect six months after the date when the Secretary-General of the Council received such notification.

Article 30

The Secretary-General of the Council of Europe shall notify the Members of the Council and the Government of any State which has acceded to this Convention of:

(a) the names of the Signatories and the deposit of any instrument of ratification or accession;

(b) the date of entry into force of this Convention;

(c) any notification received in accordance with the provisions of Article 5 - paragraph 1, Article 7 - paragraph 3, Article 15 - paragraph 6, Article 16 - paragraph 2, Article 24, Article 25 - paragraphs 3 and 4, or Article 26 - paragraph 4;

troisième instrument de ratification.

3. Elle entrera en vigueur à l'égard de tout signataire qui la ratifiera ultérieurement 90 jours après le dépôt de son instrument de ratification.

Article 28

1. Le Comité des Ministres du Conseil de l'Europe pourra inviter tout État non membre du Conseil à adhérer à la présente Convention. La résolution concernant cette invitation devra recevoir l'accord unanime des Membres du Conseil ayant ratifié la Convention.

2. L'adhésion s'effectuera par le dépôt, auprès du Secrétaire Général du Conseil, d'un instrument d'adhésion qui prendra effet 90 jours après son dépôt.

Article 29

Toute Partie Contractante pourra, en ce qui la concerne, dénoncer la présente Convention en adressant une notification au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe. Cette dénonciation prendra effet six mois après la date de la réception de sa notification par le Secrétaire Général du Conseil.

Article 30

Le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe notifiera aux Membres du Conseil et au Gouvernement de tout État ayant adhéré à la présente Convention:

(a) les noms des signataires et le dépôt de tout instrument de ratification ou d'adhésion;

(b) la date de l'entrée en vigueur;

(c) toute notification reçue en application des dispositions du paragraphe 1 de l'article 5, du paragraphe 3 de l'article 7, du paragraphe 6 de l'article 15, du paragraphe 2 de l'article 16, de l'article 24, des paragraphes 3 et 4 de l'article 25 et du paragraphe 4 de l'article 26;

tredje ratifikationsinstrumentet.

3. För signatärmakt, som därefter ratificerar konventionen, träder den i kraft 90 dagar efter deponerandet av dess ratifikationsinstrument.

Artikel 28

1. Europarådets ministerkommitté må inbjuda stat, som icke är medlem av rådet, att ansluta sig till denna konvention. Beslutet om dylik inbjudan skall enhälligt godkännas av de av rådets medlemmar vilka ha ratificerat konventionen.

2. Anslutning skall ske genom deponerande hos rådets generalsekreterare av ett anslutningsinstrument och träder i kraft 90 dagar efter deponerandet.

Artikel 29

Avtalsslutande part äger för sitt vidkommande uppsäga denna konvention genom att tillkännagiva detta för Europarådets generalsekreterare. Uppsägningen skall träda i kraft efter 6 månader, räknade från den dag rådets generalsekreterare mottog tillkännagivandet.

Artikel 30

Europarådets generalsekreterare skall för rådets medlemmar och för regeringen i varje till denna konvention ansluten stat tillkännagiva:

a) undertecknande stats namn samt deponering av ratifikations- eller anslutningsinstrument;

b) dagen för denna konventions ikraftträdande;

c) förklaring som han emottagit i enlighet med bestämmelserna i artikel 5 första punkten, artikel 7 tredje punkten, artikel 15 sjätte punkten, artikel 16 andra punkten, artikel 24, artikel 25 tredje och fjärde punkterna samt artikel 26 fjärde punkten;

(d) any reservation made in accordance with Article 23, paragraph 1;

(e) the withdrawal of any reservation in accordance with Article 23, paragraph 2;

(f) any notification of denunciation received in accordance with the provisions of Article 29 and the date on which such denunciation will take effect.

In witness whereof the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Convention.

DONE at Strasbourg, this 20th day of April 1959,

in English and French, both texts being equally authoritative, in a single copy which shall remain deposited in the archives of the Council of Europe. The Secretary-General of the Council of Europe shall transmit certified copies to the signatory and acceding Governments.

(d) toute réserve formulée en application des dispositions du paragraphe 1 de l'article 23;

(e) le retrait de toute réserve effectué en application des dispositions du paragraphe 2 de l'article 23;

(f) tout notification de dénonciation reçue en application des dispositions de l'article 29 et la date à laquelle celle-ci prendra effet.

En foi de quoi, les soussignés, dûment autorisés à cet effet, ont signé la présente Convention.

FAIT à Strasbourg, le 20 avril 1959,

en français et en anglais, les deux textes faisant également foi, en un seul exemplaire, qui sera déposé dans les archives du Conseil de l'Europe. Le Secrétaire Général du Conseil enverra copie certifiée conforme aux Gouvernements signataires et adhérents.

d) förbehåll gjort i enlighet med bestämmelserna i artikel 23 första punkten;

e) återtagande av förbehåll tillkännagivet i enlighet med bestämmelserna i artikel 23 andra punkten;

f) tillkännagivande om uppsägning mottaget i enlighet med bestämmelserna i artikel 29 samt dagen för dess ikraftträdande.

Till bekräftelse härav hava undertecknade, därtill vederbörligen bemyndigade, underskrivit denna konvention, som skedde i Strasbourg den 20 april 1959 på franska och engelska, av vilka båda texterna äga lika vitsord, i ett enda exemplar, vilket skall förvaras i Europarådets arkiv. Europarådets generalsekreterare skall översända bestyrkt avskrift därav till regeringarna i de stater, som undertecknat konventionen eller anslutit sig till densamma.